

Petr Borkovec
Lido di Dante

Dvanáct
italských
povídek

Česká próza

fra

Petr Borkovec Lido di Dante

Česká próza

fra

Petr Borkovec (1970) se narodil v Louňovicích pod Bláníkem. Pracoval jako redaktor revue Souvislosti, Nakladatelství Lidové noviny, Lidových novin, Literárních novin. Od roku 2005 pracuje jako dramaturg café Fra a redaktor nakladatelství Fra. Publikoval patnáct knih básní a próz. Zatím posledními knihami jsou básnická sbírka *Wernisch* (Fra 2015), básně pro děti *O čem sní* (běžliška 2016), *Věci našeho života* (Cesta domů 2017) a krátké texty o básnících *Rozvláčná vyjádření radosti* (Fra 2016). Jeho sbírky a knižní výběry vyšly v Německu (Thelem; Friedenauer Presse), Rakousku (Edition Thanhäuser; Edition Korrespondenzen), Anglii (Seren) a Itálii (Doubs). Překládal poezii V. Chodaseviče, V. Nabokova, J. Rejna, J. Brodského, J. Odarčenka aj. S Matyášem Havrdou přeložil Sofoklova Krále Oidipa a Aischylovu Oresteiu, s Vladimírem Puckem antologii klasické korejské poezie.

Petr Borkovec
Lido di Dante

Od autora ve Fra
Vnitrozemí, 2005
Berlínský sešit / Zápisky ze Saint-Nazaire, 2008
Milostné básně, 2013
Zlodějíček, 2014
Wernisch, 2015
Rozvláčná vyjádření radosti, 2016
Překlady
Jurij Odarčenko, Verše do alba, 2005
Liāna Langa, Sešit antén, 2010
(s Pavlem Štollem)
Edice
Antologie současné lotyšské poezie, 2006
(s Pavlem Štollem a Martou Dzilumou)
Šest slovenských básníků, 2013

Petr Borkovec
Lido di Dante

fra

Česká próza
Petr Borkovec
Lido di Dante

Fotografie na obálce Radek Brousil
Jako eknihu vydalo roku 2019 Fra,
Šafaříkova 15, Praha 2, www.fra.cz
Elektronické vydání první

© Éditions Fra, 2017, 2019
Text © Petr Borkovec, 2017
Cover photo © Radek Brousil, 2010
Author photo © Jana Plavec, 2017
ISBN 978-80-7521-045-6
ISBN 978-80-7521-075-3 (Pdf)
ISBN 978-80-7521-076-0 (ePub)
ISBN 978-80-7521-077-7 (Mobi)

Obsah

Lido di Dante	13
U Tonyho	23
Před pláží	31
Bar Lupen	37
I dnešní den bude součástí příběhu	47
Cattolica	59
Il nostro delta	65
Camping Classe	71
Veřejné čtení	81
Reportáž z hotelu Zelená perla	93
Kolibříci v Brisighelle	101
Rimini v zimě	107

*Milované M.,
bez které by tahle knížka nevznikla.*

Ach, těžko se to říká ještě dnes,
neschůdný, hustý hvozd divoce trčí,
jen vzpomenu a obchází mě děs!

Trpko je v něm, že smrt jen už je trpčí.
Ale i za dobro vděčím těm tmám,
a o tom psát chci, ostatní ať mlčí.

Jak octl jsem se v lese, nevím sám,
šel jsem jak v snách, jen nejasně jsem tušil,
že mimo pravou cestu klopýtám.

Když jsem však přišel pod návrší
uzavírající to údolí,
jež úzkostí mi rozmrazilo duši,

tu vzhlédl jsem a spatřil vrcholy,
jež oběžnice oblévala jasem,
za nímž jít přímo může kdokoli.

Dante, Peklo, Zpěv první, 4-18

Dante je pohřbenej v Ravenně, má to pěkný, celý ve zlatě a ve stínech, po kterejch teče voda z kašniček, a kolem rostou černozeleň bobkový keře a stříbrný olivovníky s kmenama, co vypadaj jak termitiště, akorát že mě nepustili až úplně dovnitř, protože mi Alice jenom tak, z rozpustilosti, kterou v ní „pokaždý nastartuje Itálie“, schovala tričko do květináče na via Ricci, a bez trička se dovnitř nesmělo (nahý bezhlavý přeškrtnutý tělo na kryptě). Žebřák, co tam stál (krásnější než všichni lidi, který jsme cestou viděli), se hned svlíkal a dost hlasitě mi cpal svojí košili, ale smrděl hrozivě, takže jsem mu podal padesát centů a sednul si před knihovnu a civěl na kola ve stojanu. Alice se pak smála, že moje tetování je mnohem lepší než nějaký polo vod Armaniho a že jsem klidně mohl ke hrobu s ní. Chtěla jít dovnitř ještě jednou, ale já nechtěl, vlastně mě to nezajímalo. Malý lido za Ravennou, kam jsme odpoledne dorazili, se taky jmenuje po Dantovi, protože za pláží je velkej černej les, kde začal psát tu svou divadelní hru. Alice, která hodně čte, mi řekla, že Dante do toho lesa pořád chodil a viděl vlka, co se pak změnil v leoparda, kterej ale vypadal jako had, a potom zas v dikobraza a nakonec v tajemnýho průvodce a o tom je začátek hry.

Alice rozhodla, že první, co uděláme, nebu-

de moře, ale tenhle les. Byl jsem proti, protože italský moře je italský moře a koneckonců přijeli jsme kvůli němu; miluju ho, protože Italové se dovedou na pláži chovat, neřvou, nežerou svačiny, italský děti nerozhazují písek na všechny strany a jejich rodiče je nepouštějí do vody nahatý. Italové na pláži tiše kouřej a típaj cigára hluboko do písku, s koupáním to nepřeháněj, a když je čas na oběd, skoro všichni zmizej v restauraci. Taky večer je to u italskýho moře dobrý, protože po osmý už je Italum zima, a stejně musej všichni večeret. Italové jsou vůbec disciplinovaný a choulostivý. Když se dělaj vlny, do vody radši nelezou. Mám rád starý italský manželský páry, na kterejch je vidět, že jsou s plážema sžitý, přikodrcaj se v pandičce už v půl sedmý ráno, vybalej sedátko a lehátko, starý ženský ve slunečních brejlích jak herečky a zároveň v květovanejch zástěrách bez rukávů jak někde v Benešově u rybníka, chlapi neuvěřitelně rychle a bez námahy píchnou slunečník do písku těsně u vody, ve vlhkym pruhu, každej se otočí na svou stranu a beze slova koukaj na ocelový moře. Pak si zatelefonujou s mladejma a v půl desátý už jsou doma v chládku. Na plážích jsou mušlový bary s rychlejma barmanama, který před tebe položej talířek pod kafe přesně ve chvíli, kdy řekneš, že chceš kafe, kde kobliha stojí stejně jako všude, nikdo tě neprudí s placením hned a nekouká, jak daleko jdeš s hrnkem, abys ho náhodou neukrad.

Ale Alice chtěla do čtenářskýho lesíčka. Prosadil jsem si, že tam půjdeme po pláži. Moře

bylo moře, mělký, trochu vlny, na břehu škeble nic moc a taky malí mrtví krabi a hodně hladkejch vzorovanejch střepů, který rád sbírám. Vlastně nevím proč, ale u moře se vždycky proměním ve velkýho (a docela úspěšnýho) sběratele. Alice to nesnáší. Spousta lidí na mořským břehu něco sbírá, taky nevím proč. Možná si s tou spoustou vody a s tím, jak za ní nic není, nevěděj rady, choděj po břehu, zastavujou se a koukaj, ale to jim nestačí, chtěj s tím vším něco udělat, za něco vzít, tak sbíraj hezčí škeble a ohlazený dřeva, a pak si je vystavěj v apartmánu, složej z toho nějaký obrazce, a potom to vyhoděj, a na všechno zapomenou. A za rok v létě to samý. Dělam to asi ze stejných důvodů, akorát že sbírám všechno, věci z moře i věcičky po lidech. Minulej rok v Garganu jsem byl král, protože jsme narazili na starší Italy, který se bavili tím, že strojili rajskej strom udělanej z vyplavenejch větví vším, co nasbírali na pláži. Když jsem vysypal svoje týdenní nálezy (měl jsem spoustu náramků a náušnic a klíčů s dobrejma klíčenkama, několik hodinek a mobil), vzali mě do party. Vystrojili jsme mohutnej albero, na kterej se chodila dívat celá pláž, a jeden večer na nějaký festě na náměstí nám starosta předal poháry za ten výkon. Mám sen, že si pořídím detektor. Před pár lety jsem několik dní stopoval chlápka, kterej každej večer pročešával detektorem pláž, bylo pěkný sledovat, jak místo, kde se něco ozvalo, jemně prohrábne děravou lopatkou, která vypadala jako berla, a zkouší, jestli už na-

bral nebo ne, byl jako slepec, pořád se díval jina-
nam, do dálky, do moře, a jenom poslouchal
pípání ve sluchátkách. A když něco našel, bles-
kově se sehnul, jako nějaký zvíře, a vsunul po-
klad do jedny z koženéjch kapes, co měl na
opasku. Tvářil se pořád stejně, ty věci skoro
neprohlížel, jako by je poznával jen po zvuku,
jako by předem věděl, co sebere. Takže detek-
tor. A povolení, protože na hledání kovovejch
věcí na pláži, musí být povolení.

Jak jsme šli, lidi ubejvali a přibejvalo těch,
co se opalovali nahý; pak už byli nahý úplně
všichni kromě nás, a celá pláž se změnila: vy-
padalo to jak někde v Africe, větší vlny, prázdn-
nej břeh, křivolaký duny porostlý trávou obsy-
panou bílejma šnekama, zakrslý keříky, divný
písečný převisy, šedivý dřeva, připomínající
kdeco, některý zapíchlý do písku nebo všelijak
propletený, starý bóje s rojema shnilejch slá-
vek, prkna, zbytky lan. Mezi tím samý nahý li-
di, někdy páry a partičky, ale většinou chlapi,
který se povalovali v neuvěřitelnejch pozicích,
většinou tak, aby si opálili kůži pod ptákem
nebo řiť, což byly jediný místa, který ještě ne-
měli hnědý. Skoro všichni šíleně rozcapený,
s rukama mezi nohama, i některý ženský. Vy-
žraný, a jiný zas vychrtlý, s dekama tělovejch
barev a lněným ručnickem. Některý stáli na
dunách s rukama v bok, blízko sebe, jakoby
v kruhu, jako by se mezi nima něco dělo, co
není vidět, ale co bysme vidět měli. Jeden
Gándhí stál po kolena v moři, svlíkal si a vob-
líkal předkožku, celej se hejbal jak mravenec

a nespouštěl z nás oči. Ne, všichni na tý pláži stáli po kolena v moři, mnuli si ptáky, nervózně se třásli a civěli. Možná ne na nás, nevím, ale vypadalo to tak. Nebylo to jasné, tvářili se úplně lhostejně, ale upřeně nás pozorovali. Bylo nepříjemné, že ani jeden z nich neudělal žádný gesto, nekejvnul nebo tak. Nerozuměl jsem tomu.

„Máme se snad svlíknout?“

„Můžeš začít, jestli chceš,“ Alice šla už dlouho se sklopenou hlavou.

„Ty maj snad školy na čumění. Nebožtík, o kterýho jsi mě dneska připravila, asi taky takhle vejral, dokud ho nenapad nějaký veršík, ne?“

„Nejseš debilní?“

„A co dělaj ty tvý básníci jinýho? Stojej, šmírujou všechno kolem a drbou si při tom ptáka.“

„Nejseš debilní?“

Pak jsem si všimnul, že trochu dál ve vodě stojej tři starý chlapi a jedna ženská, taky stará, ale dost pěkná, hubená s velkejma prsama, a viděl jsem, že jim je všem osahává, tak obyčejně, mezi řečí, povídali si přitom a smáli se, nestály jim. Potom jí jeden zajel rukou mezi nohy a ta žena vysoko zvedla nohu a nechala si ji druhým chlápkiem držet za patu. Vlezli jsme do lesa.

Uvnitř bylo vedro. Alice z cedule vyčetla, že se tomu slavnému lesu říká Dantova pineta a že krom asi deseti druhů pekelných hadů a obrovskejch zelenejch ještěrek tady doopravdy žijou dikobrazi. A taky divoký kočky. Přelo-

žila mi, že je tu něco jako Ústav pro výzkum dun, kam je zákaz. Les by strašidelnej, nikde nikdo, žádněj pohyb, vysoký černý borovice, obsypaný šiškama, který ale nerostly na konci větví, byly přichycený hned u kmene a na začátku větví. Vypadalo to, že na každym stromě sedí hejno vran nebo sovích mláďat. Větve borovic byly tak zkroucený, že jsem na každym druhym stromě viděl stromovýho hada. A ten hluk, co dělaly cikády, to nebylo žádný vrzání, měl jsem pocit, že mi někdo nad hlavou sype kameny z jedný plechový nádoby do druhý. Zašli jsme dál, kde nevedly písečný cesty, ale jedna travnatá a dlouhá, připomínala zelenej tunel, plnej horkýho vzduchu a světla. Na konci toho tunelu rost stříbrnej strom, kterej se třepal ve větru, co nefoukal. Sáhnuł jsem Alici ze zadu na prso.

„Moc to chci, ale trochu se bojím.“

Milovali jsme se zpocení, bez deky, na batochu. A když Alice měla obě nohy ve vzduchu, což většinou nechce a já jo, a takhle jako by stála na špičkách, a stehno se jí tlačilo na břicho a na prso, když byla celá namačkaná do sebe a hlavu měla zvrácenou přes bágł dolů, a když já jsem jí takhle viděl zespoda z boku, najednou změnila skupenství a vylítla zpod mě. Kousek od nás stál chlap a ženská a dívali se na nás. Vypadali jako by si vyšli, bílý košile, ona kožený kotníkový sandále a velkéj barevnej šperk. Vyběh jsem za nima, zastavili se a chlap mi začal něco tiše říkat. Strčil jsem do něj a křičel, on ale jenom tak lehce krčil rame-

ny a usmíval se a mluvil. Bylo mu tak padesát. Alice taky křičela, ale italsky, a řekla mi, že říká, že jsme krásní, a když nechceme, aby se dívali, že odejdou. Že prej se na ně nemáme zlobit. Mluvili dál. Přitom šli. Drželi se.

„Co říkali?“

„To snad ani nechtěj vědět.“

„Přelož mi to.“

„Říkali něco jako, že kdybysme to večer nechtěli dělat sami, máme přijít na pláž, že tam budou a že to zaříděj. Kretění.“

„To asi nebyli vědecký pracovníci z ústavu dun,“ řekl jsem pozděj.

Vrátili jsme se a šli na tu nejnacpanější pláž, která se jmenovala Bagno Beatrice, leželi jsme tam až do večera. Když se stmívalo, postavili jsme si stan vedle plážovýho parkoviště, který bylo najednou prázdný. Moře jenom splachovalo horko celýho dne, pláž probírali rackové a daleko ve vodě se třpytila vrtná konstrukce, která vypadala jako obsypaná pokojovejma lampičkama. Bylo pořád horko, ale foukal vítr, keře kolem stanu se otvíraly a zavíraly, podobaly se obrovskejm pásovcům, kterejm se odpojujou a spojujou hřbety. Na konci pláže stály dva dřevěný rybářský domky se čtvercovejma sítěma, na dřevěnejch podpěrách; nejspíš v nich už dlouho nikdo nebyl. I z dálky bylo vidět, jak se kolem sloupů nahromadil bordel, nábytek a roztrhaný sítě, kupy uschlejších trav a řas, něco jako hromada peří. Alice tohle neviděla, usnula. Kouřil jsem před stanem. Byla tma, z moře se ozývaly hlasy. Na kamenech

u pláže seděli černoši a mluvili, možná se hádali, každou chvíli se některý z nich sešouplul z hráze a šel na černou pláž, za minutu se vrátil. Po prázdným parkovišti jezdily auta, pořád víc. Občas některý zastavilo, řidič vypnul motor a stál, nevystoupil, potom nastartoval a odjel. Někdy ne, někdy vystoupil, obešel parkoviště, postál, rozhlížel se na všechny strany a zas jel. Jiný auta jenom projížděly, v každým jen řidič, samý chlápci. Otevřený okýnko, koukali. Asi za hodinu mi došlo, že se některý auta opakujou. Pak jsem viděl, že se opakujou všechny, že kroužej dokola furt ty samý lidi, auta, i mopedy. Vystupujou nebo čekaj, odjížděj a vracej se. Nikdo s nikým nemluvil, ani se nezdravili, i když se často těsně mýjeli. Na zhasnutejch balkonech nejbližších domů seděli jiný chlápci, kouřili a dívali se na to. Nejdřív jsem myslel, že si sem všichni jezděj pro kokain a předávaj si ho na pláži, ale ty strejcové na tohle nevypadali. Takže asi přijeli šoustat, ale jak to dělali, jsem nechápal, protože většinu z nich jsem pořád viděl okolo sebe. Všichni se jenom dívali, kroužili a těkali jak zlodějčci. Nikdo od nikoho nic nepotřeboval, nikomu o nic nešlo. Nikam to nevedlo, nezačínalo, nekončilo, nemělo důvod. Ale bylo to, dělo se před očima, a celý mi to nakonec připadalo jako promyšlená situace, nervózní a nasvícený kroužení a prohlížení, někde jako by byl někdo, kdo sleduje každej detail a s rozkoší se přehrabuje v tom smetišti netečného šmírování, skládce zbytečnejch a porouchanejch pohle-

dů na břehu moře. Samý zbytky, všechno nějak vadný a stejný. Ale fungovalo to výborně, šla z toho na mě úzkost. O sebe, o Alici, říkal jsem si, že se nám něco může stát, ani tak ne teď, spíš pozdějc, a tu noc jsem nespál.

Viale Catone je hlavní ulicí městečka Lido di Dante. Poznává se to hned, protože je tu trafika a pekárna. Pekárna se vyznačuje tím, že nemá nikdy otevřeno, trafika zas tím, že nikdy neza-
vívá. Dál tu narazíte na několik služeb, které se snaží napodobit trafiku nebo pekárnu, ale nedaří se jim to. Mezi pekárenské epigony patří třeba holičství a turistická agentura jménem Dante Alighieri, k těm druhým se hrdě hlásí kaple a oblíbený bar U Tonyho.

„Á, scrittore traduttore je tady,“ vítá mě Tony. „Další zloděj v sále.“

Dává tím samozřejmě najevo, že teorie překladu je něco, co se u něho v baru probírá každý den. Což je možné. Já ale raději poslouchám jeho přednášky o lanýžích za deset tisíc euro, romaňolských vodních psech, co je dokážou v kopcích vyčenichat, a dámských podpadcích. Tony, kterému je tak sedmdesát (neptal jsem se) a vypadá nejspíš jako slovenský inženýr, který prožil většinu života v socialismu, má za sebou kariéru módního návrháře dámských lodiček. Jeho největším úspěchem byly dva roky práce pro Calvina Kleina. Pochopil jsem, že to, v čem byl opravdu dobrý, jsou hodně vysoké podpatky.

„Umění té práce spočívá v tom,“ řekl mi jednou, „vymyslet skutečně dlouhý jehly tak, aby nevypadaly šíleně ordinérně.“ Listoval při tom

v nabitém sešitě s výstřižky ze starých módních časopisů. Zástupy krásných chodidel a kotníků nesly pečeť své doby, tehdejších fotografických aparátů a tiskárenských technik, byly pobledlé a sošné – trochu se podobaly záhybům na obraze Madony s růžencem, který visí za barem. Nevím, proč už Tony nenavrhuje dámské podpatky, proč se odstěhoval z Milána a pořídil si bar u moře.

Podnik je úplně obyčejný. Plastové židle, co se před deseti lety smísily s dřevěnými. Fenka Meme, která sebou dovede plácnout na rozpálené piastrelle jako žádný pes na světě. Otřískaný stolní fotbal, v němž se místo balónků hraje s malými achátovými peckami, kterých je v okolí plno a jsou dokonale kulaté. Rachot ozývající se od hráčů, k nimž patřím, připomíná těžké mince v plechovém automatu. Na venkovních stolcích stojí popelníky a stříbrné držáky na tenké ubrousky, bez nichž se hákliví Italové neobejdou. Výklopný pult na koblihy, jehož pocukrovaný přísvit nikdy neodpočívá, a ve dveřích závěs z plastových dílků kakaové barvy. Tony nabízí obvyklý repertoár italských barů, jedinou výjimkou jsou malé piadiny s ruccolou, kozím sýrem a fíky.

Nikdy nevíte, kdo vás tu obslouží: zdá se mi, že to může být kterýkoli z častějších hostů. Nedávno jsem se od servírky z restaurace Costaverde dozvěděl, že nad barem jsou hostinské pokoje, které ale Tony už dlouho nepronajímá.

„Kdo by tam chtěl,“ řekla a dál to nerozváděla. Čímž chci říct, že v baru panuje trochu chaos

a nepořádek, který mám rád. Majitel, ačkoli nemá žádné zaměstnance, většinu času vyhlíží jako obyčejný host. Nevím, možná je to proto, že Tony nemá rodinu. Nikdy neměl.

„Gio mio umřel před dvěma lety, je pohřben ve Forlì,“ říká, a za barem, pod Růžencovou Madonou, se na skleněné polici skví sbírka Hello Kitty kočiček, ta největší třímá v pracce duhový praporek. V rohu stojí automat, a v něm, za padesát centů – růžence s křížkem a labuťenky. Na toaletě obrovský plakát Freddie Mercuryho v bílém nátělníku. A vidíte, Tony má právě teď na sobě čistounké světle fialové tričko se zdviženým límcem a směje se a všechny objímá a chytá kolem ramen a druhou rukou přitom drží zmámenou Meme, které je úplně jedno, co se děje. Bar po šesté odpoledne ožívá. Od moře přicházejí turisté a objednávají si aperitivy. A ze svých bytů se po siestě vymotaly Frida a Anja a k smrti hladové klesají do Tonyho židliček. Tihle dva působí na lidu už dlouho. Ačkoli v těchhle končinách nejsou se svým řemeslem a nezřetelnou čeledí sami, jsou nejvíc na očích. Anja je menší a pihatá, má pěkné nohy a nosí šaty fuchsiové barvy. Frida působí nepořádně a podobá se Stevenu Tylerovi, který právě dojedl jahodovou zmrzlinu. Lepší popis si schovám na jindy.

Sedím u Tonyho už přes dvě hodiny. Slunce pálí úplně stejně, jako když jsem přišel, z pláží je slyšet stejný křik. Přede mnou je prázdné prostranství a na jeho konci stánek se zeleninou. Vpravo trávník s platany a dětským hřiš-

těm, který vede k pláži. Z kempu se ozývá hudba, občas přerušovaná smíchem a pokyny. Měl bych jít. A jdu – v myšlenkách, a rovnou do Tonyho horních hostinských pokojů.

Ošklivé schody, jako vylité z bílé hmoty, mají teď v noci odstín vařeného rybího masa. Stěny schodiště jsou potaženy zelenou látkou, kterou od skutečné zdi dělí několik centimetrů, takže ruka šátrající kolem dokola se mírně propadá. Obrazy, a je jich tu hodně, visí na ocelových vlascích chycených ve stropu. Podlaha z hnědé kůže v předsíni prvního pokoje, kam vstoupím. Zavřené okenice, prach, chuť plísně, hor-ko a tak. Přišel jsem krást. Nedělám tohle poprvé a měl jsem dobré učitele, a tak u dveří poslepu hledám boty, abych je schoval a případný pronásledovatel si neměl co obout. Ve tmě nahmatám jen jedny – lehké kožené pantoflíčky na podpatku, s nějakou látkovou ozdobou vpředu. Z vedlejší místnosti sem dopadá šedý pruh. Otvírám dveře: tady je okenice pootevřená a za ní je vidět zobák lampy na hrázi a černá voda, do které perou světlomety ropného vrtu. O stupeň světlejší tma, v níž se chvíli nemohu vyznat, ukazuje zmačkané prostěradlo uprostřed místnosti, z něhož trčí nahá noha. A kolem toho stojany s temnými reflektory a tyčemi.

Měl bych jít. Platím a loučím se. Tony mi mává a směje se a říká:

„Zítřka se rozhodně zastav. Marco dělá flan z cuket.“

Nemám ponětí, kdo je Marco. Ale nepátrám

po tom a slibuju, že přijdu. Viale Catone je plná ještěrek. Vracím se kolem kempové restaurace Ramazzotti, kde se dávno večerí, a беру to okrajem pinety, co se jmenuje stejně jako kemp. Tenhle les se skládá jen ze dvou druhů borovic – pino marittimo s tmavou kůrou a pino domestico s kůrou ještě tmavší – prokládaných sem tam malými duby. Prochází tudy říční delta Pádu a je to území cikád a komárů a málokdo sem chodí. Ale není to jenom kvůli hmyzu – les i restaurace dostaly jméno lesního správce Quilinta, kterého tu v roce 1931 zabili pytláci; uprostřed pinety, na rozcestí několika písečných cest, má kamenný pomník s orlem a dvěma zkříženými sekyrkami. Když se tu tak procházíte, tímhle černým hájem, v němž se vraždilo, úplně zapomenete, že kousek za ním je moře a pláž plná lidí. Potom si polekaně uvědomíte, že jste už dobrou hodinu nikoho nepotkali. Vzápětí, a to už bych nechtěl být ve vaší kůži, zjistíte, že nemůžete křičet: cikády dělají takový rámus, že neslyšíte ani sami sebe. Je to nečekané a nepochopitelné. A tak to několikrát po sobě ze všech sil zkoušíte, a rozhodně byste nechtěli, aby vás v tu chvíli někdo pozoroval. A pak se stane něco strašného. Na zádech vám přistane *ghiro*. Vy ovšem nevíte, že je to *ghiro*, a pokud nevíte, co je to *ghiro*, bude trvat pěkně dlouho, nežli se dopátráte, co že vám vlastně na hřbet skočilo. Zkrátka, něco tam je, krve by se ve vás nedořezal, a když se ze všech sil otáčíte – a pravděpodobně u toho taky pobíháte, a taky řvete – cítíte, jak si *to* dá-

vá pozor, aby se vám nepodařilo zahlédnout vůbec nic. Přebíhá vám *to* po zádech jako tlustý mráz, a pak si *to* najde místo uprostřed, těsně pod lopatkami, kam se prostě podívat nemůžete. A strne. Jako každý mám pár věcí, které bych rád zažil znovu poprvé: patří mezi ně četba Toma Jonese a *ghiro* na zádech. *Ghira* jsem do sbírky připíchl nedávno, po čtyřicítce. Knihy vystřídaly zážitky, to není dobré znamení. Jak tak v předklonu pobíháte dokola a řve-
te na lesy, něco vám velí zastavit, narovnat se a sklápnout. A v tu chvíli na protější sosně spatříte deset *ghirů*, celé širší příbuzenstvo onoho plcha, který vám už zase pochoduje po zádech. Nežli jim všem pohlédnete do velikých černých očí, ten hrdina – jak se tak báječně nehýbete a nevydáváte ty strašlivé zvuky – pomalu sleze a přidá se k tetám na větvi.

Naše uklízečka paní Marinella, která se narodila v nedaleké vesnici Porto Fuori a v Lido di Dante žije už celé roky, tvrdí, že v pinetě žijí celá stáda dikobrazů. Přesně tohle říká, „stáda dikobrazů“. Nikdy jsem žádného neviděl. Paní Marinella taky říká, že, když byla malá, měli plchy k obědu skoro každou sobotu.

„Teď už bych to nejspíš nemohla, ale bývalo to vynikající, chutnali jako kůzle.“

Škoda, že jsem se tu nenarodil jako paní Marinella. Když se tak vracím podle moře, nad nímž se stmívá, mezi paběrkujícími ptáky, po křupavých škeblích, připadá mi, že mám na tohle všechno vzpomínky, které nemám:

Ležíme s klukama na kamenné hrázi a vyhlí-

žíme. „Vidíš ho,“ sykne Erik, sveze se z kame-
ne a bosou nohou zašátrá po šlapce. „Ne,“ řek-
ne Bejan. „Nalevo, za tím dřevem. Je přesnej.“
Ze suché vysoké trávy, za kterou hnije delta
s volavčími hnízdy, se vynoří tmavá postava.
Zastaví se, stojí, vysoká, beznohá, bezhlavá,
s rukama až na zem. „Co to je? Stříhorukej
Edward?“ řekne Bejan. „Hele, Bejane, mně je
jasný, že seš podělanej strachy stejně jako po-
sledně. Ale upozorňuju tě, že jestli nás taky
prozradíš jako posledně, tak seš vyloučeněj
z party. Chápeš to?“ „Jasně, že chápu,“ šeptá
Bejan. „Dneska nic, dneska ho jenom omrk-
nem a budem o něm přemejšlet. Tak fakt ne-
vim, proč máš husí kůži a hlas jak pětiletý dí-
tě,“ uzavře Erik.

Se zatajeným dechem pozorujeme starce
v rybářské pláštěnce až po kolena, který se na
místě otáčí do kruhu a detektorem pátrá nad
pískem. Přístroj tiše hvízdá. Pak zničehonic
zvuk zesílí a vyletí do fistule. Muž hrábne do
písku síťovanou lopatkou na dlouhé rukojeti.
Písek propadává. Nabere znovu. Pak ještě jed-
nou. Shýbá se a vytahuje něco, co se zlatě
blýskne, sfoukne z toho písek a rychlým pohy-
bem odhrne gumový plášť. Objeví se opasek
a na něm velké černé kapsy. Hodí tu věc do
jedné z nich.

„Říkají mu Nanu, mistr Nanu,“ vydechne
Erik. „Je strašně bohatej.“ Moře unaveně posu-
nuje tácy vody sem tam po pláži. Bude příliv.

Soused La Rocca od rána přesazuje oleandry. Včera odpoledne přijel z Milána, a jak mi hned u auta řekl, minulé léto se do lida kvůli rodině nedostal ani na jediný den, a teď je tady sám, aby dal tu spoušť jakž takž do pořádku. Žena s dcerou dorazí až za pár dní. Mám za sebou nejhorší rok svého života, řekl mi.

Kolem jedenácté mu přispěchal na pomoc pan Giovanni. Žije na lidu trvale a na prsou nosí velkou protikuřáckou náplast. Pan Giovanni s protikuřáckou náplastí pracuje u turistické agentury Aliante S.A.S. di Samilo Lidia Beatrice & C., která pronajímá apartmány, ví všechno nejlíp z celého bloku a nesnáší, když o tom letní hosté i stálí obyvatelé pochybují. Pan La Rocca dostal vynadáno, že oleandry přesazuje špatně, špatným nářadím a ve špatný čas. Pan Giovanni se chopil rýče. Sousedé pracují: pan Giovanni rozčileně seká rýčem kořeny oleandrů na řízky s několika dlouhými výhonky v jediné řadě, protože právě tak je zapotřebí o tyhle keře pečovat, a náplast se mu krabatí na prsou; soused La Rocca klečí opodál a škube a lopatkou vyškrabává trávu, která – zatímco tady nebyl – vybujela v mezerách mezi dlaždicemi. Ale nemá na práci potřebný klid – pan Giovanni se každou chvílí na starého přítele vyčítavě obrací, posílá ho, aby přinesl tohle a podal tamto, přičemž si všechno při-

náší a podává sám. Zítra dlažbu vezmu ještě jednou, myslí si soused La Rocca, posune brýle na nose a pracuje dál, roztržitě, ledabyle.

Na dvoře za nimi se objevili dva asi padesátiletí muži ve stejných červených plavkách: strkají jeden do druhého a hned se zachytávají, podrážejí si nohy a při tom se drží oběma rukama; první strhává ručník z ramenou, sroluje ho a snaží se jím druhého štípnout do zadnice, ručník je mokrá a tiše praská. Zásah – a zasažený sykne hranou bolestí a rozběhne se za útočníkem. Utíkají, rozesmátí, opálení (nepochybně kombinace nudistické pláže a samoopalovacích krémů), podobní si jako dvojčata a jejich honička nebere konce. Pak znenadání ztichnou a zmizí mezi zaparkovanými auty – jako by se teď schovávali někomu třetímu, který vypadá navlas jako oni a za okamžik se s překvapeným smíchem vynoří zpoza rozpáleného schodiště. Ale ne: objevili v trávě trsy divoké, žlutě kvetoucí rucoly a s hlavami u sebe ji trhají a lístky skládají do krátkých hořkých kytic, které si porovnávají. Ti dva před týdnem pronajali apartmán v ulici Piccarda, ale nelíbil se jim, a tak se přestěhovali k nám, na via Marabina; jsou teď tady.

Apartmán na via Piccarda nezůstal prázdný ani půl dne. Zanedlouho po odchodu rozjívěného páru zazvonil paní Marinelle Zelli, uklízečka zaměstnané v agentuře Dante Alighieri, telefon a její šéfová, mladá paní Fiorina, jí dala na úklid bytu pouhou hodinu. Paní Marinella zatnula zuby a vyrazila. Ještě štěstí, že je to

opravdu malý apartmán, jeden z nejmenších, co pronajímáme, možná vlastně ten úplně nejmenší, utěšovala se cestou. Když odemkla a vešla, zůstala zaražená: byt vypadal jako by v něm ten týden vůbec nikdo nebydlel, jako by tam snad ani nevešel, všechno bylo na svém místě, povlečení netknuté, ani zrnko písku. Přesto svědomitě odvedla svou práci.

Paní Lucia Giannelli ze spodního bytu, který má vstupní branku společnou s La Roccovými a jako jediný v okolí se pyšní okenicemi natřenými hnědou barvou, a nikoli tmavozelenou, se opaluje na lehátku pod svým balkonem. Víme o ní své i nevíme, poznamenal jednou soused La Rocca. Paní Lucia nikdy nechodí na pláž, ačkoli to k ní má přesně padesát osm kroků (kdo to spočítal? snad některý z jejích milenců). Paní Lucia není hezká, ale tvář není na lidu všechno; dalo by se dokonce říct, že zde znamená méně než jinde. Paní Lucia, ačkoli už není nejmladší, má překrásné tělo. Překrásné. Známe je všichni z výšky. Obdivujeme především její ani malé, ani velké prsy, které, když ulehne na pruhované sukno, zůstanou vztyčené ani moc, ani málo. A obdivujeme také její pozoruhodně drobná chodidla; zdá se nám – nám, obyvatelům ulice Marabina – že jsou těm prsům nějak příbuzné, jen těžko říct jak. Jisté je, že když tahle chodidla mezi sebe vezmou vztyčený penis, je to nevýslovná slast také proto, že prsy paní Giannelli nejsou od toho všeho příliš daleko. Paní Lucia chodí každý večer ven, vyráží pozdě, kolem jedenác-

té, a vrací se překvapivě brzy, často už za půl hodiny.

U vstupu na pláž, mezi dřevěnou závorou a začátkem hráze, stojí rozložitá pinie. Stín stromu odpoledne dopadá hluboko do dvora mezi soustavu bílých masivních schodišť. Pod pinií odpočívá kdekdo, teď zrovna dva černoši, plážoví prodavači náramků a slunečních brýlí. Jeden má na hlavě sloup různobarevných klobouků. Ještě před chvílí pod pinií seděla malá Libyjka, která na pláži nabízí masáž a tetování. Seděla a přepočítávala peníze, které utržila, zatímco vyparádění italští cyklisté před ní padali na kolena, protože právě u ní se skrýval malý nenápadný kousek hlubokého písku. Skládali se jako kouzlem v popsáných barevných trikotech, jeden za druhým, tiše a mlčky, a ona se uprostřed toho nezvučného cirkusu soustředila. A ještě o něco dřív, kolem poledne, pod stromem spal prodavač kokosů, Ital z Umbrie, který kolem sebe rozmístil koš s listy a kokosovými střepy, plastové lahve se studenou vodou, kontejner s ledem a přenosnou ledničku s ovocnými špízy. Jeho *noce di cocco – cocco bello – cocco fresco* doléhalo v dlouhých intervalech z pláže celé dopoledne: a řekl jsem vám, že na ty levné ledové kokosy měl kdekdo chuť? Měl, i na špízy. Ale dopadlo to nakonec tak, že si nikdo nekoupil ani jedinou porci.

Náplast pana Giovanniho se krčí a narovnává. Placaté oleandry lemují kus rozpálené dlažby. Na via Marabina zabrzdilo auto.

Řidič nezaparkoval, zůstal nešikovně stát

uprostřed ulice, těsně u jejího konce, kde se zvedá první písečný násyp. Nevystoupil, zapálil si a vyložil loket z okénka – a když za ním vzápětí přibrzdilo jiné auto, které se chtělo otočit do protisměru, zas nastartoval, poodjel, udělal místo, vrátil se a vypnul motor. A po chvíli zase – jakmile se objevilo jiné auto, beze spěchu uhnul a znovu, stejně nešikovně, zakotvil uprostřed ulice. Manévr opakoval každých pět minut a nezdálo se, že by mu to jakkoli vadilo, a nevypadalo to ani, že se baví. Mezitím k jeho vozu přišel muž a žena, opřeli se o kapotu a mluvili s ním. Každý by odhadoval, že rozhovor bude stručný, ale oni tam stojí, nevzrušeně drmolí a nemají se k odchodu. Šofér mezi řečí startuje, uhýbá a opět nemožně parkuje a zhasíná motor. O čem to ti tři mluví? Kdo by se ptal, když vidí, že hovoří o mnoha věcech, jak to tak bývá? Mluví spolu tak obyčejně, jako je obyčejný dnešní večer, který přichází. Co s tím? Soused La Rocca skládá nářadí do dřevěné bedny a pan Giovanni jede na kole domů. Beseda u auta se proměnila, žena a muž se usadili na zadních sedadlech a dál si povídají, řidič jim hlasitě odpovídá, všichni kouří. Nesrozumitelné manévry ustaly, parkoviště u pláže je dávno prázdné, ulici a parkoviště sem tam objede moped, kterému není třeba dělat místo. V tom řidič vystoupí a mizí někde pod spodními balkony našeho domu. Pan La Rocca otevírá okenice větru, který fouká od moře, a háčky je zachytává k očkům ve zdi. Druhý muž vystupuje a sedá za volant. Do šera

se hlučně otevírají jiné okenice. Bílé auto odjíždí.

Pak se to semele. Muž přechází přes dvůr bloku úplně nahý, rozsvěcí lampy na schodišti a beze spěchu stoupá po schodech. Všichni v ulici Marabina slyší sténání a údery, které se zatím neozývají za tenkými stěnami apartmánu, na jehož balkoně stojí dva muži a žena. Světlo z bytu ji osvětluje a na hrázi u vstupu k moři stojí muži, kteří na ni – bůhvíproč nesměle – pohvizdují. Řidič bílého auta stojí na balkoně vedle ní. Od moře letí prostěradla a žena je do půl těla nahá. Nedotýkají se jí, ani se k tomu nechystají. Všichni tři si balí další cigaretu. Vzápětí se ozvou.

„Vidíš ho,“ sykl Erik, svezl se z kamene a bosou nohou zašátral po žabce.

„Ne,“ řekl Bejan.

„Nalevo, za tím dřevem. Je přesnej.“

Bylo skoro deset. Pláž se dávno vylidnila. Párek Angličanů v bílých větrovkách venčil psa nedůvěřivě čichajícího k tákům vody, kterými moře unaveně šoupalo sem tam po pláži. Světla na vrtných soupravách, jichž bylo na dohled pět nebo šest, se chvěla. Uprostřed jedné z nich vysokým plamenem vyhořívala nafta.

Na dunách zarostlých trávou a keři, na nichž se rozpadala stará šlapadla, se vynořila tmavá postava. Zastavila se, stála, vysoká, beznohá, bezhlavá, s rukama až na zem.

„Co to je? Střihorukej Edward.“

„Hele, Bejane, mně je jasný, že seš posranej strachy stejně jako posledně. Ale upozorňuju tě, že jestli to taky poděláš jako posledně, tak je konec. Kašlu na tebe a vrať se k mámě a ke všem svejm neprovdanejím sestrám do krámu.“

„Jenom vtipkuju. Ale tak moc jsem to nezvo-
ral. Prachy máme, ne?“

„Prachy mám já. Ty máš prd. Dohodlo se, že se něco naučíš, tak se uč. To znamená, koukej se, přemejšlej o věcech a hlavně pořád myslí na to, že když to zvládneme, bude nějakej čas pokoj, jinej život. Pohodlí, který může začít už zejtra nebo pozejtří. Komfort a božskej klid, to

je to, co mě zajímá – a tebe taky. Když na tohle budeš pořádně myslet, přestaneš mít třesavku. Jedno souvisí s druhým. Člověk musí postupovat nahoru, pořád jenom nahoru, krok za krokem. Pomalu, ale nahoru. Krok za krokem taky znamená, jestli ti to nedocvaklo, že k lepším prachum přijdeš nejdřív po týhle akci. Možná. Chápeš to?“

„Jasně, že chápu.“

„Hele, mě na týhle práci baví jedna věc. A je dost dobře možný, že tu věc mám radši než peníze.“

„Co, Eriku?“

„Co, co. Nic. Jestli to necejtíš sám, stejně to nemá cenu. Jak může bejt někdo tak necitlivej a necejtit to.“

„Řekni mi to, Eriku. Chtěl bych to vědět.“

„Nejde všechno říct. Pozdějc to možná poznáš. Teď zmlkni. A hele, dneska nic, dneska ho jenom omrknem a budem o něm přemýšlet. Jasný?“

„Jasný.“

Bar Lupen v Lidu di Dante je na via Marabina, kousek od mého bytu, a patří všem zlodějíčkům na lidu. Posedávají tu od rána a jsou pořád teple oblečení. Těkají pohledy, lehkomyšlně se usmívají na všechny strany, jeden jako druhý, hrají fotbálek (tiše) a melou a melou. Nic jim neujde, milují okolí. Barman a majitel je jejich mamá, mamá zlodějíčků; už dlouho nekrade, a tak nabral podobu: bodrý kudrnatý vrah. Jeho kafe je s přehledem nejhnusnější

v celém severním Jadranu, ale když ho ke mně přisunul se slovy „Hod' to do sebe a víckrát se tu neukazuj“, věděl jsem, že mě čeká dlouhý večer v baru Lupen (měl jsem v sobě pět piv a půl lahve campari bez příloh). Lupen je taky malý bordel (mamá stejná), což jsem dlouho tušil. Venkovní přístřešek s pěti automaty a jedním jukeboxem jménem Serena vede k vyprahlé zahrádce plné kočičích misek. Roste na ní jediný granátovník, který rodí granátová jablka velká jako větší švestky. A za stromem je branka a za ní tři pokoje, pěkně vedle sebe v dlouhém bílém hospodářském stavení, tři romaňolské chlívky. To už jsem nebyl já, kdo se tam šel mnohem později, za soumraku vymocit (jako ostatní chlapi, myslel jsem si) a pootevřenými dveřmi uviděl tři těla, která všechna měla vztyčená prsa a vztyčené penisy a vypadaly, že nemají ruce ani nohy, jenom nevídanou spoustu děr. Předbívám. Sebral jsem z baru kafe a rozhlédl se. Campari zabíralo, bez ptaní jsem dosedl ke dvěma mladíčkům, kteří z toho byli nesví, ale neprotestovali. Tak šestnáct sedmáct, mladší z nich vypadal jak sladká holka. Nezajímali mě, nezajímalo mě nic.

Proč mi to udělala? Jak proboha mohla? Jsi skvělý partner, jsi vůbec skvělý, nejlepší spolubydlicí, pozorný a pečlivý, ale necítíš, co doopravdy chci, sám necítíš nic a nemůžeš za to, podívej, kolikrát jsem ti to říkala, že mně to vadí, že to nezvládám, že potřebuju něco jiného, ty se mě nakonec bojíš, bojíš se mi o čem-

koli říct, všechno to máš v sobě, tváříš se – a nakonec to tak vážně vypadá – že se vůbec nic neděje, že je všechno v nejlepším pořádku, hlavně, aby nikdo nic nepoznal, a já s tím nemůžu vydržet, já se tak stydím, že se končenců takhle oba přetvařujeme, že si všichni myslí, že jsme skvělý pár, a nikdo neví, že jsem úplně na dně, že jsem nešťastná, bojíš se mě, a to je tvůj problém, bojíš se mě, protože jinak by ses nestresoval a všechno by šlo normálně, ale ty se nesvěříš, nikomu s nikým, seš chladnej a vnitřně lhostejnej, ke všemu, ke všem, jediný, co tě zajímá, je povrh, nechat se vidět a vypadat, nedošlo ti, nevšiml sis, že jsou věci, který se neřešej slovy, co nejde vyslovit, to ti totálně uniká, a vzpomeň si, že ti to říkám už roky. Mluvíš se mnou, a je to jako bys vzpomínal na to, že se mnou mluvíš. A teď je konec, protože já jsem to udělala. Problém je, že seš chladnej, vrháš to jinam, ne do vztahů s lidma, a rozhodně ne a už dlouho ne do vztahu se mnou. Nic, co já potřebuju, necítíš, nic sám nevíš. Udělala jsem to. Lhala jsem ti, už nechci, trápí mě, že ti lžu, ale dohnals mě k tomu, bránila jsem se tomu tak dlouho, jak to šlo, už to nešlo, promiň.

Včera večer v Itálii, u moře, na balkoně, s červeným v ruce: „Udělala jsem to. Dělam to už tři měsíce, přestala jsem se stydět. Někoho jsem potkala, promiň. Chci jeho, spím s ním, tebe už nechci.“

V baru se najednou něco dělo. Začalo to vza-
du v chodbičce u plastové stěny, na které se
odrážel jedovatě zelený neon protější pizzerie
Pineta. Ten, co tam stál, vypadal, že stojí na
rukou. A druhý, zdálo se, ho šrouboval do ze-
mě. Opatrně, pečlivě s ním otáčel na malém
prostoru, tak opatrně, aby v těsném prostoru
o nic nezavadil. Ty dvě protichůdné postavy
byly černé a pevné, otáčení šlo ztuha. Všechno
se odbývalo v tichu, hlas, který v jednu chvíli
zesílil, přicházel odjinud. Pár obličejů se k dvo-
jici sklonilo, radily s tou operací, dohadovaly
se, zda šroubovat nejprve hlavu a pak až ruce
(tyhle možnosti: šrouby byly tři), nebo zda to
udělat nějakým způsobem naráz. Celý pevný
výjev se mi ztrácel a vynořoval – a najednou,
s hrozným řinčením, odtamtud vylétlo tělo
a měkce, takřka bez zvuku dopadlo na dlaždi-
ce metr ode mě. Podíval jsem se na toho muže
a on se podíval na mě.

„Už to nešlo, promiň. Někoho jsem potkala,
promiň. Spím s ním, promiň mi to.“

Co kdybychom šli všichni ke mně, chlapci,
pomyslel jsem si. Ten mladší, nejspíš Maroká-
nec, byl pořád sladší a sladší. Vypadal trochu
jako mladý Delon, ale měl ploché hnědé oči,
voňavé a proradné. Bude to jako vyloupení,
uděláme to chytře.

„Jo, proč ne,“ řekl Erik.

„Neblázni, Eriku,“ řekl Bejan, „vždyť ho vů-
bec neznáš, nevíš, co chce.“

Tady je to, pojďte, je tu dlouhé a hrozně ne-

šikovné schodiště. V tomhle bytě teď nikdo není, tady jo, nějaká Polka s dítětem, a tady taky, rodina z Imoly. Mříž klidně nechte otevřenou, prostě jsem ji zapomněl zamknout. Vezměte moje boty a odnešte je dolů, až pod schodiště, ke garážím. Prohledejte mi kalhoty, aby to vypadalo, že jste hledali klíčky od auta. Tady je nuž, ty běž dolů k tomu bílému autu a chvíli tím nožem viklej v zámku, aby to vypadalo, že ho chceš vypáčit, škrábní maličko lak kolem a pak nuž zahod'. Všechna zavazadla vyneseme támhle k těm keřům. Proberte všechna pouzdra, desky, peněženky, papírek po papírku, ale nic neberte, jen peníze, i drobné. Ani karty. Všechno rozházejte kolem dokola. Mobily taky. Ty pak jdi do ložnice, támhle, u její hlavy – neboj se, spí tvrdě – je taška s počítači, tu vezmi, je lehká... Seberte všechny pánské boty a hodte je dolů na trávník.

Potom se vrátíme. Ty ne, ty do ní nevnikneš. Budeš se jenom dívat a budeš ho učit, budeš mu říkat, jak na to. Roztáhneme jí nohy a přivážeme je. Já jí budu držet ruce a budu jí líbat, aby nekřičela. Všechno mu ukazuj. Stojí ti, stojí. Jenom si rozepni zip, všechno si nech, i bundu. – A ne, abys spěchal, cukříčku, na všechno se ptej, i na to, cos už někde pochytil. Na všechno se pěkně zeptej a počkej si na odpověď.

„Kde je tu záchod?“

„Venku, dvakrát doprava.“

Vzadu za barem to vypadalo jako na venkovském dvorku. Ořešák uprostřed. Zaštěkal pes. Bílé omítnuté zdi a dřevěná lísa. Močil jsem do tmy a vtom zaslechl, co jsem vždycky toužil zaslechnout. Jasný krátký milostný vzdech, blízko, jakoby ve světle. Dalo se k němu jít, přijít blízko, a přitom nebýt pozorován. A bylo to právě takové, jak jsem si dávno vysnil: postel, látky, nábytek, obrazy, sténající těla, všechno na stejné úrovni, vedle sebe, všechno stejně důležité a viděné zároveň a trochu zdálky. Oblétl jsem si párkrát pokoj a díval se. K ničemu jsem se nepřiblížil, bylo to příliš nebezpečné.

„Půjdeš teď na oplátku s námi?“

„Kam?“

„Na pláž.“

Plážové parkoviště bylo osvětlené až po rododendronový pás, v němž svit mizel. Keře byly bez květů, rozevíraly se ve větru a pod nimi se objevovaly stříbrné a bílé bankovky a světlé drahokamy. Na pláži se pohybovalo jediné červené světlo velké jako splávek. Trochu dál, už v černé vodě, se ozýval smích a opilá angličtina; viděl jsem je přes den: dvě Němky a tři Italové. Ty dvě tlusté a staré přesně tak, aby z nich malé množství neřesti (stačí trochu jinak protáhnout chodidlo, trochu výš zvednout nohy, dělit svou pozornost mezi dva a hlídat, aby porce byly vyrovnané) udělalo nádherné, prostě nádherné souložnice.

„Říkají mu Nanu. Mistr Nanu,“ řekl Erik.

„A to je kdo?“ řekl jsem.

„Je hrozně bohatěj.“

„Kdo je to?“

„Takovej ten, co tu pořád chodí s detektorem. Fakt ho neznáš?“ Bejan se podíval na Erika.

„Možná jsem ho párkrát viděl. S detektorem jich tu chodí víc,“ řekl jsem.

„Ale Nanu je tady ze všech nejdýl.“ Erik šeptal. „Dostává spoustu prachů od města. Za ty nálezy. Ale je jasný, že všechno neodevzdává. Nanu má dovopravdy za ty roky vyděláno. Sleduju, sledujeme ho už dlouho.“

Domek stál v odlehlejší části delty, u jednoho ze slepých ramen. Před ním se kupila hromada kamenů a kusu betonu a hladkých cihel, tu a tam v té zmeti byla zaklíněná vetchá síťovina, střepec plastového lana, narůžovělé pásky. Nic se nedalo vytáhnout, všechno sevřené hluboko. Peří, kovové pláty s nečitelnými písmeny, šrouby a prožrané úvazní sloupky. Dávno vyschlé a hladké kmeny a trámy a větve pořád vyhlížely jako pod vodou. Prověšená čtvercová síť, která se ovládala zevnitř, se pohupovala, zdvižená až k samé kladce. Menší sítě se kývaly níž, jedna se dotýkala špinavé vody. Ke vchodu vedlo krátké molo s vrátky a zábradlím (obojí ohlodané rzí a solí). Uvnitř se slabě svítilo, ale Erik si byl jistý. Odemkl nějakým drátem (dvě vteřiny), vešli jsme. Domek byl jen jedna velká místnost bez předsíně, byli jsme uvnitř dřív, než jsme se rozhlédli. Byli jsme hned uprostřed, tohle je, na co se pamatuju. A taky, že to nevypadalo, že by tady kdokoli bydlel.

Pamatuju si Bejana, jak stojí s otevřenou pusou.

Pamatuju si Erika, jak se mračí.

Všude kolem dokola byly věci z pláže: kroužky a řetízky, popraskané prsteny, mince a hodinky, škeble a ohlazená skla z rozbitých lahví, kameny a mušle, zapomenuté svršky, díly gumových hraček, sponky, hodinky, mobilní telefony a jejich krytky, sponky, gumičky, plážový nábytek, slunečníky, peněženky, kapsičky, usušené krabičky cigaret.

Krabí krunýře a klepeta a sépiové kosti.

Sluneční brýle, obyčejné brýle, vypadlá sklíčka, obroučky a sedýlka.

Věci pečlivě roztríděné podle druhu, velikostí, barev a uložené do malých plastových van a barevných přepravek

A mezitím stály a visely nové věci, vytvořené z nálezů: přezdobené lustry, lampy a lampičky (některé rozsvícené), náušnice, náhrdelníky, prapodivné závěsné obrazy.

Prsteny, které namísto drahokamu nesly kousek vybledlého modrého plastu, který se odlomil z nabouraného člunu.

Tlusté náhrdelníky spletené ze zbytků provazů a rybářských šňůr. Lampa z prasklé helmy, do níž dlouho mrholilo na úplně jiném břehu.

Hračky z rozebraných rádií a fotoaparátů, v nichž se zadrhl písek. Sochy z kamenů a vyhlazených dřev. Samorosty z moře.

Šperkovnice zdrátovaná z kreditních karet.

Pamatuju se na Bejana, jak se dívá.

Erik se začal přehrabovat v dřevěné bedně s mincemi. Pak v bedně s kameny. Pak toho

nechal a prohledával jeden rybářský plášť po druhém a gumové pásy s kapsami, které visely na stěně. Pak nechal i toho. Skryš, někde bude tajná skryš. Ještě chvíli pokračoval. Pak mu to konečně došlo.

Pamatuju si Erika, jak kolem sebe bezhlavě mává kovovou tyčí a vyklápí jednu schránku po druhé. Rozmetat, rozbít, zničit. Stalo se, co se stát muselo.

„Co tu děláte? Proč? Proč?“ ozvalo se z venku. Z vody.

Šlo to rychle. Nožem (mým; ten idiot Bejan ho nevyhodil) do krku, dvakrát. A pak už jen dupat, dupat.

„Vezměte ho za nohy. Rychle.“

Slunce se ještě neobjevilo, pineta byla tichá.

Cikády mlčky šustily po kmenech borovic. Kdo šel, ten šel – a mohl je pohodlně vidět (nikdy nejsou vidět, nikdy je neuvidíš, i když přesně určíš, odkud vychází zvuk, který je tak nesnadné popsat).

Ležel jsem zabítý na pláži.

Sraz byl v kapli na lido. Přišel jsem první. Ješ-
těrky se rozutekly na všechny strany. Ta kaple,
řekl jsem pak cestou Giannimu, je úplně k ni-
čemu. Nejhnusnější barák na pobřeží. Jediný,
co se mi líbí, řekl jsem, že Kristus nad oltářem
nemá za sebou kříž, že je přidrátovanej k ok-
nu a celej z modrýho skla a takovej vláčnej.
Připadá mi, řekl jsem Giannimu, že plave mo-
týlka. To už jsme byli dole v Pieve Salutare,
kousek před Dovadolou, a čekali, až nás sema-
for pustí na úzkěj železnej most, zarostlej ve
vysokym rákosí, pod kterým smrděla hustá
břečka, co se jmenuje Montone. Řekl jsem Gi-
annimu, že tenhle přejezd mám docela rád, že
si tady vždycky připadám jak někde v Kambo-
dži a že ten stojatej potok je dělanej pro stádo
krokodýlů s tlamama jak rakve. Gianni se mra-
čil a řekl, že krokodýli nedělaj stáda ale hejna
a že na týhle podělaný lávce, po který proje-
dou tří džípy za den, je nejdelší červená v Ro-
magni. Podle mýho názoru se, pokud jde
o krokodýly, říká stádo, ne hejno, ale nehádal
jsem se. S Giannim to stejně nemá cenu.

Tohle lido je celý na nic, myslel jsem si pro
sebe, zatímco jsme čekali na most. Zaskvěný
pláže s výhledem na vrt, betonový apartmány
jeden jak druhěj, pět restaurací a dva pitomý
bary, co zavíraj v jednu, věčně narvaný místní-
ma vinařema a jejich ženuškama, který si mys-

lej, že největší vodvaz je karaoke s nějakou hovadinou od Rity Pavone. Celej den ukazujú svoje obří kozy na pláži posraný od psů, v poledne se přežerou slávkama, smlouvaj s černochem o nechutnej ručník (přičemž mu zírāj do rozkroku a představujou si všechno, co kdy nakoukaly v kategorii *Dvě černý péra a rajcovní bílá mamina*), potom u auta namačkaj špeky do růžovejch šatů se zlatejma ramínkama, obujou řemínkový jehly koupený před tejdnem v Ravenně a sluneční brejle a vyrazej na večeri a pak do baru. Jejich spokojený manžílci si s nima nezadaj, oblíknou značkový růžový a fialový pola, mokasíny naboso a úplně stejný sluneční brejle. V baru se překřikujou, každou blbost řešej hodinu, pijou jedno negroni za druhým, ženský se nechaj od manželů držet za zadky, nechaj si rukou zajet za černý tanga, který jim trčej ze sukni jak nějaký ortopedický zařízení, a pak placenej pošuk v lesklý košili zavelí a už se všichni hrnou k mikrofonu. Ragazzi sem, ragazzi tam, jak se nám, božínku, jmenuje ta překrásná žena vpravo u stolku, Francesca, Francesko, jsme všichni šťastní, že nám zaspíváte, budete zpívat sama? ne? s přítelkyní? dobrý večer, Bruno, podpoříte Francesku? překrásný, díky, Bruno, complimenti, complimenti, to jsou ženy, co vy na to, pánové! zatleskáme Francesce? a co Bruno? nezaslouží si potlesk? jste skvělé publikum!

A Francesca s Brunou v nových slunečních brýlích, s knírky pod nosem a s vyžehlenými

vlasý, s prsy velkými jako jejich hlavy, obě naběhlý krví, se do toho s vervou dají.

A tak to jde celý večer a nezdá se, že by všechno to falešný ječení někoho unavovalo, takže loučení, který následuje, trvá další hodinu. A pak se hrozně rychle nasedá, všichni parkují půl metru od barovejch židlí, za pět minut tu není ani noha. Vinaři a pěstitelé rajčat se vracejí polními cestami podél pinety a kolem Sant'Apollinare Nuovo a Santarcangelo, zastavují ve tmě a na zadním sedadle souloží s franceskami a brunami, které se samy vysvlíknou úplně do naha, zatímco jejich muži jen vytlačí údy z rozepnutých poklopců, zkrátka dopřejí to svým mužům tak, jak to jejich muži mají rádi: jejich muži zůstanou součástí vozu, koženého volantu, palubní desky a perfektně čistých sedaček, jen z toho všeho vysunou penis a strčí ho do bílé úplně cizí hmoty, zastrčí ho tam spolu s autem, volantem, polstrováním provoněným autokosmetikou, to všechno si najednou bere ženu, která se otevírá všude. Ráda, i jí se to moc líbí. A vinaři v tom nejsou sami a údy jim báječně stojí právě proto, že na to tady na polní cestě nejsou sami, a navíc všichni do jednoho mají před očima všechny kluky a poloviční kluky, který zahlídli přes den na nuda pláži nebo v podvečer na hrázi, jak se tiše motaj mezi černejma s koksem.

Auto nadskočilo, přejeli jsme lávku, podíval jsem se na Gianniho.

Nepatřím k týhle levný sortě, Gianni taky ne.

Nešlapeme na hrázi, nikdy nechodíme do auta a nečekáme v rozpálený pinetě pod borovicí na nadržený cyklisty a maratónce. S Giannim jsme se seznámili loni v červenci na nuda v Lidu di Dante, každě jsme tam byli singl, a zanedlouho se potkali na jedný docela nóbl natáčecí akcičce poblíž Punta Marina, a hned bylo jasný, že oba máme rádi svý těla a že je nehodláme předhodit komukoli a kdykoli. Gianni měl loni v létě vyděláno, protože tři týdný dělal dost divokou společnost staršímu manželskýmu páru z Rimini. Dál bylo něco dvakrát třikrát v moři s vyjuchanejma němcejma dcerkama (práce pro oba, za báječný peníze, a navíc čistá; v moři to mám nejradši, protože hned všechno spláchněš) a konec. Loni jsme si jenom užívali a byli ve dne v noci spolu. Ale letos to nešlo, prachy nebyly a nebyly a nemohli jsme se z toho vymotat. Gianni se někdy v polovině léta dokonce pustil s Marokáncema, který znal z Lupenu, do aut a apartmánů. Byl z toho na nervy, začal smrdět a choval se ke mně hnusně. Já byl taky nervózní, ale nic jsem neříkal, nevyčítal jsem mu to, což je – a já to dobře věděl – jedinej způsob, jak Gianniho rozložit. A já ho rozložit chtěl, protože hoši z Lupenu podrazej dřív nebo pozdějc úplně každýho.

A tehdy Gianni řekl: „Jedeme za Rinem, něco pro nás má.“

V Dovadole učiněný peklo. Na příjezdový cestě stálo v zácpě padesát aut, všechny vytrubovaly a žádný se už deset minut nepohnulo.

Vedro k zalknutí, řidiči bez sebe; jeden z nich vystoupil ven z auta, opřel se o elegantně o kapotu a otevřeným okýnkem drtil klakson. Uprostřed města to bylo tak, jak to bejvá v těchhle romaňolskejch dírách, kde má silnice metr a půl a v každý zatáčce trčí nějakej palác a ty nevidíš nic přesně do chvíle, kdy tě bourá rozjařenej zelinář z jiný díry pět kilometrů odtud. Nedalo se zaparkovat. Nakonec jsme sjeli na půl cesty k řece a auto nechali před vraty, co vyhlížely opuštěně. Šli jsme nejkratší cestou k náměstí a viděli, že tím směrem míří podezřele moc lidí.

„Co se to tady děje?“

„Nevím.“

„Kolik je?“

„Budou tři.“

Venkovní stolky v baru před radnicí byly obsazený, jinej bar tu nebyl, tak jsme si sedli na schody a čekali na Rina. Rozhlídl jsem se: dva malý paláce, sloupy a narůžovělá dlažba a všude kolem popsany mramorový desky (na každý druhý něco s Garibaldim), vedro a zabouchlý okenice. Jedna z těch okenic, vysoko, až pod střechou, zůstala nedovřená a ze tmy uvnitř visela přes římsu něčí ruka a prsty poklepávala na omítku. Ukázal jsem to místo Giannimu, kterej řekl, že nic nevidí.

„Jestli hledáte okno naší světnice, tak to je přesně na opačné straně. Táhle, co visí ta konstrukce.“

Z barovýho závěsu se vymotal stařík ve slunečních brýlích, usmíval se a odmykal kolo.

„Nehledáme. Ani nevím, koho myslíte,“ řekl jsem.

„Blahoslavenou paní Porro, ozdobu naší cti-hodné Dovadoly. Blahoslavená zatím není, ale jak umře, do roka bude. A jednoho dne i svatá, můžete se vsadit. Bianca Porro, to byste měli vědět, je jediný důvod, proč přijet do našeho města. Pokud jste k nám ovšem nezavítali kvůli Benitovi a jeho rodnému hnízdu. Ale na to, dovolím si říct, spíš nevypadáte.“

„To máte pravdu. Mussolini není můj koníček,“ řekl Gianni.

„Paní Porro bude dneska odpoledne žehnat a léčit. Ještě se uvidíme. Pěkný výlet.“

Nasedl, rozjel se a rukou dlouho ukazoval – jako by se chystal odbočit – k tomu oknu s podivným dřevěným nástavcem.

Ruka v prvním okně se mezitím ztratila, bar se plnil. Taky celý náměstí a přilehlý uličky, i když siesta ještě dávno nekončila. Před domem, na který stařík ukazoval, zabrzdilo policejní auto, vylezli z něj dva karabiniéři a bílou páskou důležitě uzavřeli kus náměstí před domem, mezitím něco pokřikovali na jiný chlapy, co se motali kolem. Chlapi hned začali nosit do ohrazeného prostoru židle. Dorazila dodávka a řidič vyložil bedny a šňůry a stojany na mikrofony a další věci. Na piazze se honily děti, řvaly a jedly zmrzliny; stojany byly plný kol. Rino nikde. A když se tak po hodině začaly židle plnit žádostivejma vesničanama, co měli lístky a který zírali střídavě nahoru na zavřené okno s konstrukcí a dolů na ubohý pódium

pobitý špinavým tmavozeleným kobercem, a když si k jednomu z mikrofonů stouplo pět malejch holek v bílejch šatech a spustily nějaký kostelní zpěvy, Gianni vyskočil, začal chodit sem a tam a nadávat na Rina.

„Je to nespolehlivej debil. Vždycky byl. Hraje si na velkého producenta, ale vždycky všechno akorát podělá. Co tady pane bože děláme?“

A potom se seběhlo pár věcí současně: odněkud se ozvaly příšerný rány a zevnitř domu, na kterej už dlouhou dobu civělo úplně celý náměstí, se rozezvonil zvon. Okno se prudce otevřelo (nejdřív okenice, která byla z opačnej strany natřená bleděmodrou barvou) a v něm se objevila pelest postele, na který byl přidělanej dlouhej pestrobarevej šátek s podobiznou Ježíše Krista. Za pelestí se mohutně vzdouvala bílá peřina. Postel se nerozhodně pohupovala v rámu okna, jako by se rozmýšlela, jestli vůbec projde, a zdálo se, že dá přednost návratu do tmavýho pokoje. Někdo dole vykřiknul a další se přidali, někdo zavolal „Bože, díky, díky!“ a jiní to po něm opakovali. Postel se zarazila a pozvolna se začala vysunovat ven. A teď už bylo vidět celý ústrojí, který tu majestátní scénu (u mikrofonu to dál žilo) drželo při životě. Ten kus nábytku visel na lanech zaháknutejch na kladkách a dole, po obou stranách úzkejch vchodovejch dveří stáli mužský v bílejch košilích a ze všech sil svírali konce lan (vypadalo to, jako by se přetahovali). Zabrali, lana se napnula a – postel se vyhoupla ven do vzduchu. Diváci dávno neseděli na žid-

lích, všichni se nějak sesunuli, klekli si, modlili se. Nejmenší děti brečely a jejich matky je brečící zdvíhaly do vzduchu. Ozývaly se i jiný, horší vzlyky a sténání. K mikrofonu teď chodily ženy, rychle se střídaly a předříkávaly modlitby. Postel, jak se tak zjevila celá, byla vysoko nastlaná a s mnoha polštáři, pelest u hlavy zakrejval zlatý celofán a kolem dokola růže a lilie z umělé hmoty. Celý dohromady to působilo jako svědomitě secvičený divadlo, postel se svatou klesala a klesala, ale tak pomalu, jako by se na něco čekalo. Postupně jsem viděl, že na ozdobných rozích jsou zavěšené růžence a všude ležej svatý obrázky, jen pod peřinou nikdo nebyl, zahlídl jsem něco tmavýho uprostřed, co ale nemělo žádný objem, jen jako by tam někdo něco černýho rozlil. Modlení skončilo, začala hrát hudba z reproduktorů a postel pořád visela na napjatejch lanech kousek na pódiu, chlapi po stranách jí dál drželi nad zemí a další teď přiskočili k nohám a začali je směřovat k tomu zelenýmu podstavci, až to nakonec docvaklo, zastavilo se, stálo: zlatý a hnědej člun, naloženej umělejma růžema a bíle povlečenejma peřinama, a uprostřed toho všeho nic, trochu černý barvy, která teď tekla po peřině a dotekla až k postranici, a někdo do té černoty vložil mikrofon. Vypnuli hudbu, bylo naprostý ticho. Mikrofon se po nekonečný chvíli pohnul a ztratil v peřinách, další pauza, a potom se konečně z postele ozvalo: *Stůjte ve stínu kříže*. A jako odpověď – místo výkřiků a díky, který bylo vlastně slyšet

taky, zařvala z pravý strany motorka a na náměstí vjel Rino na červeným ducati delším než to monstrózní lože, celej v černý kůži s patřičnejma nášivkama, malej a tlustej, v černý helmě, co vypadala jak z druhý světový. Ten magor dojel až k baru, púl piazzety se otočilo a jeden z policajtů se vydal naším směrem.

Rino s přehnanými omluvnými gesty vypnul motor, vyslal pozdrav karabiniérovi, kterej se usmál a šel zpátky, a svalil se do židle naproti. Gianni se zatvářil jako by ho bral zub.

„Gianni, kamaráde, klid. Jestli budeš pořád takhle nervózní, tak s tím zejtra nebudeme hotový do rána. A na to já fakt nemám čas,“ spustil.

„Rino, nevidíš, co se tady děje? Chci vypadnout. Takže spust'. A hlavně neřvi.“

Z pódia se bez přestání ozývalo chrčení a kašlání a občas příšerný šeptání: *Naše sláva je bolest*. A pak ještě něco, čemu nebylo rozumět.

„Dobrý. Dvě holky, Italky, Linu znáš, vy dva. Všechno venku, v Bevanu u pinety, místo taky znáš. Začínáme v deset, sraz v devět, konec ve tři. Žádnej core, ve vší slušnosti. Kamera já, bude tam se mnou Vittorio, kterej bude hlídat. Nikdo další. Ta druhá holka se jmenuje Letizia, je starší a bi, ale nebude to moc rozjíždět.“

„Starší?“

„Přes čtyřicet.“

Bůh je všude a všude tě vidí.

„Porušuješ dohody.“

Jsi hříšník, ale po temné bouři se rozklene duha.

„Jo, to porušuju.“

Podíval jsem se na Gianniho.

„Hele, Rino, tady mladej, vždyť to víš, maminy nemůže. Děláš stejný chyby jako minule. Nechceš přece, aby se ti tam pozvracel, že ne?“

*Panna čistá jako křišťál, Bůh vstupuje ústy.
Pouze s pomocí Pána překonáte pokušení.*

„Jo, chyby, do prdele. Jestli tady někdo dělá chyby, tak seš o ty, Gianni. Když seš na tom tak dobře, že můžeš odmítat práci vod Rina, tak se vopatruj a já jedu. Co vy dva si vo sobě vůbec myslíte?“

Gianni chvíli váhal, jestli pokračovat tímhle směrem. Pak si to rozmyslel.

„Nákej děj?“

Ježíš čeká na všechny, kteří se ptají.

„Jo jasně, děláte to s dikobrazem na pláži a kolem jdou dvě holky, který by to s dikobrazem dělaly ještě radši. A pak se nějak domluvíte.“ Rino se rozchechtal. Chlapi od vedlejšího stolku se po nás ohlíželi.

„Říkal jsem ti, abys neřval. Co prachy?“

S Ježíšem můžete tvořit i v tomto údolí slz.

„Každej tisíc na ruku.“

„Tak to bacha,“ sykl Gianni, „domluvili jsme se na patnácti stovkách pro každýho.“

„Jo, ale klient stáhnul rozpočet.“

Pokora je nejsladší parfém. Vše směřuje vzhůru.

„Tisíc tři sta.“

„Tisíc každýmu. Dneska nediskutuju. Bereš to, nebo ne?“

Gianni mlčel, pak řekl jo a Rino se zvedl. Odtlačil motorku za roh baru a než se ztratil,

zvednul si jednou rukou sluneční brýle a ukazovákem druhé ruky zamával na Gianniho.

„Uděláme to. Ale s Rinem je to naposled. A netvař se tak přiblíže,“ řekl Gianni, když jsme odcházeli.

Boží milost sklouzne do duše jako paprsek světla. Muž je rozrušený, ale Bůh ho vede. Všim, co děláš, se modlíš. Boží sláva se odráží v každé práci jako slunce ve vodě. Prodrali jsme se ven z náměstí.

Od postele, ve který hubená černá ruka pořád svírala mikrofon, se táhl dlouhý zástup věřících, kteří po jednom přistupovali k tomu, co v ní leželo pod hromadou přikrývek, a to něco jim mikrofonem dělalo kříže na čelo. A lidi klekali a líbali mikrofon a možná taky černý prsty, který ho držely. Viděl jsem, jak černej stín pokřížoval kluka, kterej se styděl a cukal, ale jeho máma ho přistrčila k postranici a pěkně přidržela zezadu. A blahoslavená Bianca pohládila kluka po bradě, odchrchlala si a pak zasípala do mikrofonu: *Všemohoucí Bůh střeží tvou bolest.*

1

Svaly z bočního oltáře v kostele svatého Mikuláše na Piazza delle Sirene se mi i po letech občas zatínají a rozsvěcují před očima.

Oltářní obraz je velice temný (temný je celý kostel) a rozzářená horní končetina to jediné, čeho si návštěvník zprvu všimne. Zírá na svalnaté rameno, paži a předloktí (odkud se jen to silné světlo, osvětlující bicepsy bere?), které stojí, visí, vznáší se na černočerném pozadí jako strašidelná relikvie. A přesně v okamžiku, kdy pozorovatel začne pochybovat, že svalstvo je namalované, kdy se mu před očima vysune třetí rozměr a kdy jasně spatří, že svit vychází ze samotné svalové hmoty, to přijde! Utkvělá pozornost náhodného hosta tiše vybuchne a on rychle rozpoznává pozadí malby. Nedočkavě sbírá všechny postavy a věci, v něž se proměnila tma tmoucí – a dokud sbírka není úplná, ani se odtud nehne. Je tady sám, nemá nic jiného na práci, tak co.

Ale po chvíli je to rutina: svaly náleží lodníkovi (bílá košile, ohrnutá, rozhalená, červený šátek na hlavě), který ze všech sil svírá pádlo. Je tím posledním, kdo se ještě pokouší zachránit loď v bouři. Lodice se naklání. Jeho stejně statný druh jen bezradně vztahuje ruku k dítěti, které je už mimo palubu a z úst mu tryskají prameny vody. Matku dítěte si vzaly mdloby

a i moře si ji bere. Vyřezávaná lodní zád' je vysoko zdvižena a hlava jiného chlapce (mrtvého, zabil se úderem o některou z hlavic) s ní barevně splývá. Kompozice těl je dramatická a připomíná tvar kouře, který vychází z velkého ohně, a tam, kde dým řídne, se slétají andělé (dvouletí chlapci i teenageři) a oklopují svatého Mikuláše, který pohledem posiluje toho jediného zabírajícího lodníka. Světec se ale zároveň tváří trochu rezignovaně, myslí už také na to, co bude všechno třeba zařídit, až celá posádka ztichne pod mořskou hladinou. Andělé okolo ilustrují jeho nerozhodné rozpoložení: jedni pozorují zkázu a hrozí se jí, druzí mají oči v sloup a pokojný výraz. Modlí se ti i ti.

2

Hřib se posmíval černému lanýži: „Jenom se na sebe podívej, říkal, jsi scvrklý, umouněný a páchneš tak příšerně, že musíš žít pod zemí. Vychází z tebe takový smrad, že tam, kde se ukrýváš, si dávají dostaveníčko psi, prasnice a mouchy z celé Romagni. To já si žiju pěkně na zeleném místečku, chvíli na slunci, chvíli v příjemném stínu, mám kolem sebe svěží trávu, mnoho pestrých květů a nedaleko ode mě se vine potůček vytékající ze sousedního lesa. Na štíhlé jedli nade mnou cvrlikají cikády, štěbetá různobarevné ptactvo, pronikavě zpívá slavík a větve nedalekých oliv mu procítěně přizvukují. Jsem navíc krasavec k pohledání – noha jak vláčný sýr, klobouk roven lýtku vstříc-

ného toskánského jinocha. Čím by ses mi chtěl, ty ubožáku, rovnat?“

Lanýž mu z hloubi země odpověděl: „Až tě, ty nadutče, chudí lidé najdou a vydloubnou ze země – a to nebude trvat dlouho – hodí tě do polévky a sprostě uvaří spolu s dvaceti tobě podobnými chvástaly a snědí k chudému obědu, na který vzápětí zapomenou. Kdežto mě bude dlouho hledat bohatý lanýžník se svým psem starobylého plemene a až mě objeví a vykope, prodá mě za mnoho eur na svátečním trhu; a sluhové zámožného kupce mě budou týdný krájet na nejtenčí plátky – na plátky tenké jako křídlo vážky – a předkládat nevařeného vzácným hostům při nákladných hostinách jako nejvybranější pochoutku. Tak budu v přepychu žít po mnoho měsíců, zatímco ty dávno budeš potravou hnusných hovniválů u cesty, která vede podél neúrodného bramborového pole.“

Bajka – napsaná lehkou rukou na Festa del tartufo nero v pobřežním městečku Cattolica nedaleko Rimini – poučuje, že nemáme nikým pohrdat, neboť v životě nic není takové, aby to vzápětí nemohlo být právě opačné. Také se hodí na ty, kteří se bláhově domnívají, že výmluvností jsou nadáni pouze lidé. Nikoliv – ačkoli Zeus prohlásil něco v tom smyslu, jako obvykle lhal, a potají daroval řeč také lanýžům a hřibům. Bedly ponechal němé.

3

Naší průvodkyní je paní Foscolo, která sice pochází z Marradi, ale Cattolica, krásné město

moře a fontán, jak ho nazývá, jí dávno „přirostlo k srdci“ „A moje srdce, pane Pietro, je věrné.“ Rád jí to věřím – její srdce si představuji jako jadranské pobřežní skalisko, na němž ulpívají přebohaté trsy fialových slávek a jiných škeblí, jejichž jména neznám. To ona měla nápad s kaštanovým posvícením na předměstí. „Jestli chcete něco vědět o naší nádherné Romagni, a to vy chcete, musíte na kaštanovou sagru.“

Tahle její věta mě (spolu s jejím rodištěm), přiznám se, rozladila, protože nápadně připomínala jeden starý monolog forliveského profesora literatury a filozofie Stefana Contiho, otce mé ženy. Monolog patřil mně (pokud tedy monolog, a otcův obzvlášť, může vůbec někomu patřit).

„Podívej se, Pietro,“ začal u večeře, „jestli chceš něco vědět o naší zemi, a to ty chceš, pojď se mnou do Marradi. Jako básník bys rozhodně měl navštívit rodiště básníka Dina Campany, protože poezie není to, co si dnešní básníci myslí – poezie je žitá zkušenost a filozofie, a pro příklady nemusíme chodit daleko. Třeba Majakovskij za revoluce nebo Campana v Marradi. Rozumíš?“ Následovala hodinová (vzhledem ke zbývajícím básníkům světa patřičně jedovatá) chvála života a díla Dina Campany a Vladimira Majakovského.

Otec mé ženy je milý muž, to ano. Obyčejně sedí v kuchyni a těší se dějinami filozofie a matematiky. Mezitím zabrousí k Joyceovi a Proustovi, což jsou jediní literáti, tvrdí, kteří

občas píše o něčem jiném než o sobě. Jakmile kdokoli z rodiny vkročí do kuchyně, je nemilosrdně a nadlouho vtažen do přednášky o Mikuláši Kusánském, poezii rovnic nebo všech těch pitomostech, kterými obtěžuje náš svět svatý Umberto Eco. Dodávám, že otec je skoro slepý. Už několik let nemůže číst, a tak když říkám, že se těší filozofií a matematikou a literaturou, nemyslím tím knihy. Sedí v kuchyni s tím, co má v hlavě. Někdy poslouchá italské rádio a tipuje skladatele (většinou správně). Když četl a psal, bývalo to lepší. Překládal Joyceovy Plačky nad Finneganem do roñaňolštiny, což vyžadovalo chvíle mlčení. Nebyly dlouhé, ale byly. To je historie. Do kuchyně nechodíme.

Odbočili jsme. Ale vlastně je to dobře, protože kaštanové posvícení ve Fananu poblíž Cattoiky s paní Foscolo po boku nedopadlo slavně. Za hodinu jsem se u jednoho stánku opil těžkým kaštanovým likérem do té míry, že se její lepkavé srdce proměnilo v holý nehostinný útes. Z celé sagry si pamatuju jen dva venkovany, kteří pekli a prodávali pečené kaštany vedle stánku s tou osudnou kaštanovou tinkturou.

Ti dva a jejich posvícenský podnik v každém případě zasluhují pár řádek: na oheň, který rozdělali rovnou na dlažbě, přikládali (spíš nakládali) akátové kmeny a silné větve, nic jiného; nad ohniště vrazili jakýsi železný zrezivělý rám (asi součást vyřazeného zemědělského stroje), na němž se na řetězech klimbal obrovský, taky zrezlý, kovový plát s ledabyly ohnutými okraji

a probitým dnem. Rozmáchlá kovářská práce – a ano, celé jejich místo připomínalo kovárnu a kaštanoví kováři co chvíli popadli okraj mohutného řešeta (ruce v dlouhých kožených rukavicích) a vši silou s ním zarumplovali, aby se nakrojené kaštany (taky obří) bezchybně propékaly. Rachot střídala tišší činnost: starci opatrně vybírali propečené kusy a vkládali je do truhlice na prádlo, kterou vyložili huňatými příkrývkami. Rozpukané plody, z nichž stoupal dým, pečlivě přikrývali starými hadry a rychle přivírali dřevěné víko. Porce kaštanů dostávali kupující do kornoutů umotaných z Corriere della Sera – a dávky byly obrovské a těžké jako kmeny akátů, jako svařený rám, jako plát, jako chřestot řešeta. Vonělo to, jak by ne – a staříci rozkrajovali další a další nádherné kaštany, které – tohle jsem vážně neřekl? – vybírali z hromady jen tak vyklopené na kamenný chodník vedle ohniště.

V deltě je něco před pátou ráno a Tino mě bere na ptáky. Dívat se, ne střílet. Tino je místní, narodil se na bohatém statku blízko Sant'Apollinare in Classe, dvacet minut autem od pobřeží. Pomáhá otci na rajčatových polích, s melouny všeho druhu, stará se o broskvové sady a řady rozcuchaných stromků kiwi, které jsou v poslední době v celém forliveském kraji velkou módou. Na lidu pracuje jenom přes léto. Jako průvodce. Ukazuje turistům a jejich bledým rozespalým ratolestem deltu a vodní ptactvo, protože birdwatching je v módě právě tak jako drahé kiwi. Vydělává tou prací dost peněz, které utrácí za potápění na Filipínách a padákové surfování v Brazílii.

Nasedáme do otlučené rybářské pramice; obyčejně, jak dobře vím, stojí Tino rozkročený na můstku v černém tričku s dlouhými rukávy a v cihlově červené nafukovací vestě, zubí se, podává ruce starším dámám a pouští je jednu po druhé jako lehká, ale rozměrná zavazadla do motorového člunu s nápisem Cavaliere d'Italia. Později jim zdvořile a zvesela pomáhá do stejných červených vest. Dnes ale nechal doma nablýskaný prostorný člun i záchranné vesty. Pojedeme jen my dva.

Pramička z lehkého plechu se pod molem kývá bez vesel, zrezlé havlenky vytažené z postranic, pohozené na zádi. Tino si dnes bůhvíproč

přivezl pádlo, jedno. Loďka nemá lavičky ani prkna a na zeleném dně veze louži vody. No, nějak to půjde, říká a pobaveně mě pozoruje.

Nastupuju první, sedám si na batoh, Tino rozvazuje lano od sloupku a mlčky vyplouváme. Kanál je zprvu z obou stran obydlený, po pravé straně rybářské chaty, všechny obtočené velkorysým dřevěným nebo kovovým ochozem se zábradlím. Přibouchlé okenice, schůdky, všechno zarezlé a rozpraskané nebo bledé a zpuchřelé, svlékající se z nátěru jak ze šupinaté kůže. Obrovské osušené čeřeny zívají nad našimi hlavami a myslí si: je přece příliš brzy ráno, chladno, práce bude dost, ale ještě máme trochu času, tak co? Od rybářských bud vedou kovové pruty a lanka, bezúčelné sítě a dráty elektrického vedení na opačný břeh, ke dvěma třem obíleným domkům v písečných dunách, které se – jak tak plujeme – pomalu proměňují v hliněné zahrádky s fíkovníky, granátovníky a stromky kaki. Tady mezi bílými zdmi občas probleskne světle modrý nátěr plechové střechy a rudá barva květů nějakého pečlivě zalévaného keře. Ale převažuje běl zdí, šed' vyplaveného dřeva, světlé duny: Afrika. „Malá Eritrea,“ říká mi Tino.

Nad rákosinami, které znenadání houstnou (až sem břehy kryla nízká tráva), se zjeví černobílá pisila, stoupne si do vzduchu se směšně i dojemně propnutýma nožkama a zahání nás neslýchanými skřeky. Za ní vyrazí další dvě: čertovský křik. Jejich rovnostranný trojúhelník se drží vysoko nad námi, ale co chvíli sebou

cukne a hrozivě sletí o pár metrů níž – a v mžiku stoupá zpět do výše. Pokaždé sebou trhnu, Tino se usmívá. Párek tlustých nutrií zmizí v rákosí. A vzápětí my: v loďce se prudce setmělo, v zelené tmě, docela blízko, zahlédnu drobnou volavku s nazelenalým peřím. Neodléhá. Beru do ruky dalekohled: zašlá votivní soška z dutého porcelánu v něm hlídá vodoměrky a zelený nosník v hnědé vodě.

Z mokřin se vynořil mostek a kaple, kterými končí letovisko Dante. V kapli jsem nikdy nebyl.

„A ty, Tino?“ ptám se.

„Tahle kaple je k ničemu, nikdo tam nikdy nechodí,“ říká. „Jediný, co se mi na ní líbí, je, že Ježíš nad oltářem nemá pod sebou kříž, přidrátovali ho rovnou ke zdi a je udělanej ze světlemodrého skla. Vypadá, že plave motýlka.“

Plujeme lehce deltou Pádu („Budu pádlovat,“ říkám Tinovi. „Ještě si to užiješ,“ říká Tino a zabere.), na pravé straně se otevřel pohled na poslední pláž Lida di Savio. Znímám ten břeh dobře, protože to je jediná pláž široko daleko, kam psi smějí bez vodítka. Rozsvícené reflektory ropného vrtu, vzdáleného ne víc než půl kilometru v moři, jsou mastné a vysílené a stříbrné; slévají se v zrcadlový paraván, který se noří z ničeho a nic neodráží. Na pláži je rušno. Traktory vlečkami prosívají písek a potrášají kovovými rošty plnými plechovek, dřev a škeblí, plážoví popeláři v helmách a kombinézách házejí pytle s odpadky na valníky a bobcaty zaplňují vymletá místa. Hejna racků se točí mezi stroji jako nové stroje. Žluté ma-

jáčky osvětlují celé to rozložené, rozestavěné pobřežní pásmo, do něhož radostně vrážejí malé bagry a válce a jejich šoféři ve sněhobílých košilích, aby to celé nějak spravili; udusali a nadýchali zároveň. Slunce se neobjevuje; mořský obzor, jak vidím, prozatím nic neslibuje. Štíhlí vrabci se v nepořádných formacích zabývají ranním chladem. A další a další racci přilétají od zavřených barů celého pobřeží, se zmalovanými rty, přistávají, zmateně poponášejí loďky naložené vlastním peřím sem a tam.

Výhled skryla nová řada rybářských bud: krajní má rozevřené okenice a její majitel zrovna motorkem vytahuje čeřen. Řetěz vrčí a v síti, zdá se, není nic. Ale přece: když se plocha objeví celá, na jejím spodku spatřím malý důlek, v němž se v řasách a mezi několika malými kraby mrská sladkovodní úhořík. Rybář ten krátký lesk podběrákem vybírá a tak nějak neurvale jím mrskne zpátky do vody. A čeřen vrčí a vjíždí zpátky pod hladinu.

„Vezmeme to oklikou, něco ti ukážu,“ říká mi Tino, ale nežli stačím odpovědět, trhne se mnou pištivé zvolání:

„Ciao, ragazzi!“

„Ciao, Patrizia,“ zahaleká Tino a – není ani trochu překvapený.

Na břehu stojí vysoká žena ve slunečních brýlích, v krátkých světle fialových ramíkových šatech, jejichž horní část má shrnutou k pasu. Zírám na její prsa, dokonale stejná a dokonale opálená. Na nohou, dlouhých a taky tak hnědých, červené jehly s řemínky do půlky lýtek.

Bytost vyšle k naší loďce vzdušný polibek: nejprve přiloží ruku k ústům, pak se postupně dotkne obou bradavek a mávne směrem k vodě. Opakuje to. A ještě jednou. Potom několikrát krátce zasténá.

„Užijte si to, chlapci.“

„To se neboj,“ volá na ni Tino. „Buonanotte.“

Pak se obrátí ke mně: „Zajedeme dál do mokřin, uvidíš něco, cos ještě neviděl.“

„To nebude dneska poprvé,“ odpovídám.

„Neznáš Patriziu? Má po práci. Před pěti šesti lety to byl Patrizio. A pod sukni je pořád.“

Tino se zasměje a dál to nerozvádí. Loďka mezitím zabočila do užšího kanálu, v němž je voda zahnědlá jak moč a taky tak čpí. Rákosí je už zase vysoké, není přes něj vidět. V krátkých prostržích se objevují jiné kanálky a průplavy a bazény. Po půl hodině Tino ukáže na několik mořských borovic, které se před námi zčistajasna vynořily nad hladinou širokého slepého ramene. Na jedné z nich, jen na jedné, sedí nespočetné hejno popelavých volavek. Plujeme co nejbliž. Větve borovice jsou jejich štíhlými těly úplně zakryté. Neskutečný strom obsypaný štíhlými šedými puky, které se snad vzápětí rozevrou a vybuchnou barvami. Ale ne, klidný háj šedých porcelánových uren na šedozele-ném pozadí: některá občas praskne, rozsype se a složí na nižší větvi, jiná se bez křídel, beze změny skupenství zázračně přemístí o několik pater výš. Tino vložil pádlo do pramice.

„Čeká nás laguna, pojedeme,“ řekne po chvíli a tleskne.

A tak hned ráno jdu jako loni na tu kratší část vzdálenější od hlavního vchodu a hned si překvapeně všimnu, že letos čím dál od začátku nudi, tím víc textilu. Jsem tolerantní člověk, co moc neřeší, co se kolem děje, a kterému dneska, teď začala dovolená na nejlepší a největší jadranský n-pláži, čili si říkám, že textiláky alespoň pro dnešek vynechám a bez reptání překousnu – a dál se uvidí co dál. Ale stejně mi to nedá, hlodá to ve mně a musím myslet na ten textiláckej svrab, kterej se rozlejí rok od roku víc a víc a všude, nejen u nás, kde je to roky obrovskej neřešenej problém, ale, koukám, i tady, na týhletý prastarý ence, kde se smažili naši praotcové. A kdepak jsou časy, kdy jakmile se tady na slovatný Classe někdo zjevil s mokrym hadrem na korpu, naháči do jednoho začali tleskat a smát se, a tleskali a tleskali, dokud si dotyčnej nesbalil rohož a neodkráčel zpátky do textiláckýho království.

Já jsem tolerantní a na n-pláži vím, že jsem na svym, takže nějakých osmdesát procent nahatejch mi bohatě stačí – ale tady, vidim, na svym absolutně nejsem. Chodím na nudi sám, i když bych rád nechodil, kdybych měl někoho, kdo by chodil se mnou, ale nemám. Měl jsem, ale už nemám, takže moje pozice – když jsem na pláži, kde jsou textilie – je o dost složitější než u párů, který si ohledně nuda rozu-

měj. Textiláci si nahatejch dvojic víceméně nevěšmaj, leda tehdy, když se naháči zvednou a jdou si pro pivko nebo kafe a stoupnou si do fronty, kde jsou všichni voháknutý. Ale když je u vody člověk sám jedinej, hned ho maj za úchyta a čumila a furt ho řešej, a mě zvlášť řešej, jak dobře vím, ženský v jednodílných plavkách. A já pak řeším je, místo abych si užíval slunce a svobody, kvuli kterejm jsem nejen na tý který nudistický pláži, ale celkově vůbec na světě. Jasně, že si lidi prohlížim, že je pozoruju, ale vidim spíš jejich povahy, nekoukám jim někam a nehodnotim, kdo ho, jak má, a jaký je ona má. Taky mám jako n-samotář problémy s většima voblečenýma dětma, tak kolem deseti dvanácti, zvlášť s děvčatama. Těm se důsledně vyhejbám, protože mě pravidelně šmírujou, smějou se, něco si šeptaj a pak utečou. S těma je to jednoznačně ze všeho nejhorší, protože ty votextilovaný puberťačky jsou často s rodičema, který jsou nahý a pokojný. Ty holky jsou zkrátka v pubertě a nechtěj se svlíkat, i když maj naturistický rodiče. A těžko jim pak něco říkat, když jejich zploditelé nahatý jsou. To je pak složitá situace. A co mi taky hrozně leze na nervy, jsou uklízečky a to jejich neustálý procházení ve sprchách a na záchodech. Ty ženský jsou oblečený, a co mi vadí, je spíš princip, že kašlou na moji intimitu, než že by mě zkoumaly. Normálně vejdu na pánskou toaletu a nezatěžujou se tím, jestli stojím u pisoáru. Jiná věc by byla, kdyby taková uklízečka zaklepala a já jí řekl, ať klidně vstoupí, což

bych možná i udělal, protože jsem tolerantní člověk.

Tak takhle mně šrotuje v hlavě, ale nedávám to na sobě znát, a jakmile trefím pěkný místečko, vedle nějaký italský matky se dvěma hodně malýma dětma, všichni bez, zalehnu. Ležím ovšem maximálně deset minut, přičemž si to sem přihasí skupinka rozjívenejch mladíků a slečen, a samozřejmě se ani náhodou nesvlíkají, evidentně se ani svlíkat nehodlají, a tu matku vedle to popudí a začne se po právu dožadovat, ať se buď svlíknou, nebo odejdou. Já chci zůstat mimo, protože je jasný, že zvlášť se slečnami bude práce, protože jsou hezký a nafoukaný a předvádějí se před klukama, který se mi zdají smířlivější. Tak jako tak, po chvíli mi to nedá a přidám se k matce s argumentem, že okolo jsou, jestli to nevíte, místa stejně kvalitní a v textilu. S kecama, ale docela rychle, mladý sesbírají věci a jdou, a matka mi děkuje, že jsem se jí zastal. Jenomže – za hodinu dorazí mnohem větší skupina anglicky mluvící mládeže, osm až deset mládenců a děvčat kolem dvaceti, a já si říkám, no ty se nesvlíknou, to je hotový, ty si nesvlíknou ani horní díl. A nesvlíkají, ale nejenom, že se nesvlíkají, začíná se dít něco, co nás, poklidný naháče, nadobro rozhodí. Mládež rozjařeně rozkládá deky a různý lehátka a slunečníky, písek lítá na všechny strany, mezi tím vším se plete pes, a jedna ze slečen nehorázně tropí, že neví, jak se má převlíknout do plavek a na otázku jiné ze slečen, co jako dělá, že je na nudi, vypískne,

že se rozhodně svlíkat nebude, načež se k tomu přitočí její laskavej a vyplašenej přítel a těžko vyprávět, co ti dva začnou vyvádět s dekou, aby náhodou nebylo vidět, jak se přehazuje do plavek. Udělají několik pokusů, ale choulostivý slečně se to furt nezdá bezpečný a vejská, jak když ji vedou na samotku, že jí někdo určitě vidí, a mládenec kolem ní skáče ze všech stran a utěšuje ji, jako že může, teď, a teď, že to zase prošvihla, támhle ten chlap nějak moc čumí. Jak tohle řekl, nervově jsem to nevydržel a ptám se, jestli mi můžou vysvětlit, proč tady předváděj debilní tanečky, když jsou na nudi. Načež se strhne hádka, zamilovanej mládenec se vytasí s argumentem, že tady byli i včera a nikdo nic neříkal, a že tady na tom pobřeží je prej nuda úplně všude, což fakt nechápu, protože není. Do sporu se v tu ránu vkládá italská mamina a zřejmě jako poděkování za pomoc před chvílí, začne vyhrožovat, že zavolá někoho, kdo je násilim vyvede – což od ní není ani náhodou dobrej nápad, poněvadž omladina zrovna na tohle čeká a vítá to. Jeden z mladíků vykřikuje, že on je normální a že mu nevadí, že jsou kolem nahatý lidi, že on – vyřvává na celý kolo – vyrůstal v normální rodině. Což neunese dalších pár naturistů a jdou blíž, ale neuměj anglicky, a tak jen italsky řvou a mávaj rukama. A jedna stará a tlustá naturistka nadává hlasitějc než ostatní a je tak vzteklá, že se najednou rozběhne a chytne jednu z těch stydlivek za vlasy a složí ji do pís-ku a táhne jí kus po pláži. A mezi naháčema

a mladežníkama v plavkách začnou lítat facky. Do toho se rozeřve plážovej rozhlas, do kterýho huhlá ňákej karabiník, a z kempu sem letí dva chlapi, který celou situaci začnou klidnit. Ten rozhlas se ozval dost pozdě, říkám si pro sebe, bejvávalo zvykem, že když se na nuda objevili textilní kreatury, hlasatel je okamžitě upozornil, že maj vypadnout, což většinou zabralo, protože se po nich všichni otočili. Už se to dávno nedělá, stejně by se tomu všichni akorát smáli. No, řeší se to, jak je u Italů pravidlem, dobrý dvě hodky, nakonec dorazí i jeden karabiník osobně, ale je to pitomec, kterej tvrdí, že nudistická pláž je tu pro všechny slušný lidi, ať jsou v plavkách nebo bez plavek, a že Itálie má svejch starostí dost, než aby policie soudcovala spory mezi mládeží a staršíma generacema. Je zkrátka úplně mimo mísu, čímž se celá akce protahuje o půl hodiny, a celý to ten debil korunuje tím, že z deky jednoho naturisty sebere nůž, kterej nesplňuje platný normy nebo co, a chce ho zabavit, takže to vypadá, že nahatej chudák, kterému kudla patří, chtěl ty mládežníky nejmíň podřezat.

A když to skončí, sedáme si, my všichni, co jsme se u toho seznámili, do písku, do kruhu, uklidňujeme se a utěšujeme navzájem. Ale ta Italka s dětma, která to na jednu stranu celý spískala, se hned balí, že musí jít kvůli malejm domů. Jeden Holanďan, úplnej krasavec, kterej se jmenuje Artur a umí dobře italsky i anglicky, říká, že kdyby camping zaměstnal nějakýho svalovce, mohl by se za stovku denně

o podobný problémy postarat, zájemců by určitě bylo dost. Mohl by, říká Artur, ukazovat vypracovaný tělo a my bysme si v klidu užívali vody a slunce a nemuseli se otravovat s textilníma šmírákama. A já mu okamžitě říkám, Arture, to říkáš přesně: šmíráci jsou oni, ne my. To říkáš přesně. Artur se směje. Jeden z těch, co si k nám přisedli, takovej malej plešounek, ohromně opálenej, Massimo nebo Vincenzo, už nevím, povídá, že s tím najmutym svalovcem to sice vypadá jako dobrej nápad, ale všelék to není. Co například, povídá, s ženskejma nahoře bez? Třeba maj jenom menzes, nebo nechtěj jít nahoře bez na textilní pláž. Nebo to sou začínající nudistky, co se třeba za nějakej čas svlíknou úplně, a vo ty bysme neměli přicházet, ty si naopak musíme udržet a podporovat je. To je fakt, říká Artur, když nám to celý přeložil, a pokračuje: jak třeba naložit s rodinkou, kde rodiče jsou komplet nahý a dvanáctiletá dcerka-stydlivka má plavky? Vyhodit celou rodinu, nebo veřejně nutit sedmiletou holku, aby se svlíkla? To je sakra divný a háklivý, říká Artur, a mluví mi z duše. I všichni ostatní souhlasej. Někdo říká, že by jí pěkně nasekal na holou a pak už by k svlíknutí nebylo daleko, že jo. Všichni se smějou. Taky je problém, přidávám se, že jakejkoli svalovec na ty situace někdy prostě nestačí, třeba když je t-partička moc velká a kluci se vytahujou před holkama, no tak ty sedmnáctiletý nadržence prostě nezmačne. Anebo taková osmičlenná romská textilácká rodinka – tak s těma, dámy a pánové,

nehne vůbec nikdo, říkám, to se jakejkoli kulturista může rovnou vodebrat na kafe. Artur na to, že taky n-ženský se v jednom kuse chovaj jak malý a samy lákaj textiláky na nuda – nejdřív se normálně koupou nahatý, ale jakmile maj udělat pár kroků k plážovému baru, na záchod nebo někam, tak se okamžitě voblíknou. To se styděj, nebo co se? Plešounek se hned obrací na svojí polovičku, která se jmenuje Monica a je taky malá a úžasně opálená: stydíš se? proč? A ona si stoupne a roztáhne nohy a zvedne ruce a zatančí taneček a křičí, že No, ragazzi! No! No! No! Na hlavě má kšiltovku a sluší jí to. Všichni se smějeme a plácáme se a já jsem mezi svejma a uvědomuju si, že kvůli týhle pospolitosti miluju naturismus a všechny nahý a svobodný lidi. Někdo se nabízí, že dojde pro pivo, taky se zvedám a ptám se Artura, co si dá.

Pak zase sedíme a pijeme pivo a povídáme, řešíme ten textiláckej megaproblém nahoru dolů. Jsou tu s námi taky dva Poláci, celkem mladý, mladší než já, oba mluvěj italsky, už sedm let pracujou v Ravenně. Tak si chvíli mezi sebou povídáme polsky a česky, rozumíme si, to se ví. Každěj tu nabízí historky a zkušenosti ze svý země, ale celkově jsme jednotný a víme, o co nám jde. Massimo říká, že už dlouho přemejšlí, jak postup vůči textilákům na oficiální FKK pláži razantně formulovat. Chtělo by to nějaký body, zákon, nějaký desatero. Něco fakt účinnýho, co se nedá vokecat, říká. To jo, jasný pravidla, souhlasí Artur, a ta-

ky hned bere papír a tužku a povídá, že to sepíšeme rovnou, že lepší chvíli si neumí představit. A taky říká, že je jedno, že není jistý, jestli s tím něco pak půjde dělat, ale že je důležitý ty pravidla mít a rozšiřovat je mezi našima. Ten Artur je báječnej chlapík, říkám si, rozenej lídr. A tak jo, všichni souhlasíme a navrhuje různé body a hádáme se a zase je rušíme, a chvílema vůbec nikdo z nás neví, o čem se vlastně zrovna jedná. Ale nakonec dáme dohromady takovejhle postup, kterej Artur vestoje přečte.

1. Verbální upozornění naturisty a nabídnutí volby: svlíknout se, nebo odejít!
2. Pokud neodejde do cca 10 minut, k prvnímu naturistovi se připojí dalších min. cca 10 naturistů a všichni kolektivně opět naposledy nabídnou textilákovi možnost volby: svlíknout se, nebo odejít!
3. Pokud nadále zůstane v plavkách, bude upozorněn, že mu budou plavky svlečeny!
4. Skupina naturistů textilákovi plavky velice jemně vysleče a plavky mu budou odloženy ve středu textilní pláže!

Všichni tleskáme a mně se to, musím říct, ohromně líbí, líbí se mi, že ten plán je mírumilovnej a tolerantní, vždyť na co by si takovej svlečeněj textilák mohl stěžovat – na nic. Plavky mu nikdo neukrad, ani je neroztrhal. A při tom svlíkání se bude postupovat velice jemně – proto čím víc svlíkajících naturistů, tím líp.

Někdo, už nevím kdo, dodává, že trochu problém bude se ženskýma. Ale Artur na to říká, že to se vyřeší maximálně ohleduplným svlíknutím. A u toho svlíkání ženskejch je potřeba pořád mluvit, říká jeden z těch Poláků, kterej se jmenuje Jerzy. Svlíkání ženskejch z plavek, mluví dál, není nic, co by se nedalo zvládnout. Na nudapláži si prostě musíme pravidla udržet sami, jinak to všechno svobodný a krásný, co vyznáváme, půjde do háje. Totálně do háje. Máme všichni, jak tu sedíme, demokracii, to jo. Ovšem demokracie končí tam, kde začínají práva ostatních, říká Jerzy. A s tím souhlasím jako už dlouho s ničím.

Koncem dubna v pátek odpoledne se mu v poště objevil email s pozváním na čtení. V předmětu zprávy stálo „Invito a Caorle“. Na zahradě svítilo slunce a foukal vítr a všichni byli doma.

Klikl na jméno odesílatele, které znělo Bianca Traversari, a když se otevřel krátký dopis začínající oslovením v italštině a vzápětí přecházející do angličtiny, udělal to, co vždycky. Aniž by pozvání četl, zapátral po částce, kterou za čtení nabízejí. Tři stovky. Zkontroloval, jestli do toho nepočítají cestovné. Ne, plus cestovné, plus ubytování. V tom průvan v domě přibouchl nejmíň troje prosklené dveře naráz.

Zvedl se, důkladně za sebou pozavíral všechny dveře, kterými procházel, vyšel na zadní terasu a seběhl po schodech do zahrady. Alice se skláněla s krumpáčem nad pískovištěm. Na jedné ruce se jí viklala jeho pracovní kožená rukavice. Na druhé měla látkovou, s kuchyňským vzorem červených kvítků – tahle jí padla, ale byla celá potrhaná. V trávě ležela lopata a nějaký štíhlý druh motyky.

„Nemůžeš v těch rukavicích udělat pořádek?“
přivítala ho.

„Skoro je nepoužívám. Co děláš?“

„No, to je pravda, že je nepoužíváš. Kdybys je používal, neptal by ses.“

„Dobře víš, co toho teď mám.“

„Všichni toho teď máme.“

„Tak proč a co to teda děláš?“

„Likviduju pískoviště. Jestli sis nevšimnul, už nejmíň dva roky si na něm nikdo nehraje.“

„Emila občas jo. A já sem chodím vzpomínat a plakat.“

„Hele, dům i zahrada jsou permanentně vzhůru nohama. A ty nejsi v současné době schopnej ani posekat trávu. Vážně nemám náladu na vtipy.“

„Asi pojedu do Itálie.“

„Výborně. Jeď do Itálie. Předpokládám, že na čtení, tudíž sám. A předpokládám, že o prázdninách.“

„Je to za tři sta euro, Alice, to nemůžu nechat.“

„Bezva.“

Schůzka skončila.

Túje u plotu na dolním konci zahrady se kývaly jedna přes druhou a vítr odkrýval jejich suché a rezavé vnitřky. Světlo polevilo, bylo pět. Odeslal posudek jedné školní povídky, rutinně odmítl dva příspěvky do revue a odpověděl na devět zpráv. Byla mezi nimi i odpověď Biance. Ano, rád přijede, má volný termín, velice děkuje za pozvání, je to pro něho pocta, s honorářem souhlasí, jak dlouhé má být čtení? počítá se s diskusí? a pokud ano, zajistí mu tlumočnicka? nebo může mluvit anglicky? ještě jednou děkuje a těší se na osobní setkání. Jakmile zprávu odeslal, všiml si, že v oslovení namísto Traversari napsal Traversi. Takže: Milá paní Traversari, velice se omlouvám za špatné oslovení v předchozím emailu, odepisoval jsem

v rychlosti, snad je to dobré znamení, znovu se omlouvám, opravdu se těším na osobní setkání a přeju pěkný víkend.

Váš idiot.

Váš idiot, který před patnácti lety napsal jeden slušný román, ale už dávno nic pořádného nepíše. Váš idiot, který se zajímá jenom o to, jaký honorář mu za hodinu nebo dvě veřejného předčítání starých vět ve špatném překladu dáte. Jehož ani náhodou nevzrušuje země, kam jede, město, kam ho zvou, natož cizí spisovatelé, s nimiž se tam potká, a už vůbec ne imolští nebo ferrarští nebo jiní diváci, kteří si jej přijdou poslechnout. Idiot, co už patnáct let říká na besedách nestydatě to samé, co se dokonce přestal snažit o variace těch povedených histerek, které neprožil, a zkušeností, které neudělal, který spoléhá zkrátka na to, že ho nikdo z těch nadšených příchozích předtím neviděl a nikdy už neuvidí. Idiot, co ale bez zábran vykládá, že při diskusi zase jednou kápl na věci, které ho nikdy předtím nenapadly. Co s hranným soustředěním poslouchá čtení v jazycích, kterým nerozumí, a pak se dušuje, že jenom zvuk těch jazyků mu přináší slast. Váš idiot, který se mírně uklání před básnířkami-laureátkami, stařenami v černých punčocháčích a v černých sukýnkách po kolena, které síťovanými vdovskými rukavičkami na pódiích objímají autory vlastních laudací a dávají si záležitost na tom, aby to vypadalo, že před udělením ceny s nimi strávili noc obtížně představitelné neřesti. Idiot, co se plaví na spisovatelských lo-

dích, jezdí v autorských vlcích a chodí po čtenářských parcích, a uznale se rozesměje, když mu na výletním parníku slavná spisovatelka v klobouku zašeptá do ucha, že na literární festivaly jezdí s manželkami jenom průměrní spisovatelé. Který dává dál zaručené zprávy o tom, že na každém veřejném čtení bývá alespoň jeden blázen. Idiot, který odpovídá na stále stejné otázky, kdy napsal první povídku, jestli píše v noci a kolik slov denně, a jaké předchůdce má nejraději. Váš idiot, co se snaží, aby to vypadalo, že se baví, když se ho ptají, zda by se probudil raději v kůži Nabokova nebo Bellowa. Který se těší leda na hotelový pokoj, kde se ihned po příjezdu, ve tři odpoledne, svlíkne do naha, dá si dvě cigarety u okna, potom neosprchovaný vlez do čisté postele a spí, dokud není nutné vstát, umýt se, obléknout a podstoupit ty hrozné dvě hodiny s knížkou před lidmi. A veřejný banket po veřejném čtení, kde bude předstírat zájem o všechno na světě a pečlivě zvažovat míru kritičnosti a nadšení, aby vypadal hloubavě, a přitom ne jako suchar. Kde do sebe bude házet jednu sklenici bílého za druhou. A když to konečně skončí, vyrazí do noci, do nejbližšího nočního fast foodu, milá Bianco, v němž si koupí jídlo, které opilý spořádá na hotelové posteli u hotelové televize. A který před spaním prožije chvílku utrpení u minibaru, protože si nemůže dovolit utrácet, a pak podlehne a s pivem a jídlem v žaludku a svíráním na prsou, jestli zítra dostane honorář v hotovosti

a ne jenom smlouvu s kolonkou pro číslo účtu, usne. A mizerně spí.

Večeřeli dnes v kuchyni. Starší dcery seděly u stolu a strkaly se. Mladší z nich měla na spodním pravém víčku a na tváři pod ním šupinatý ekzém, který si bez přestání mnula. Druhou rukou strkala do ramene svou sestru, která pořád dokola opakovala:

„Trapný, trapný, trapný, trapný, trapný.“

„Dáš si víno?“ zeptal se a překládal a pokládal na stůl šedé servítky, které předtím vybral k barvě ubrusu.

„Holky, a dost. Tohle máš z toho, že za ně všechno děláš. Proč nemůžou jednou prostřít samy, bez říkání.“

Sestry ztichly, ale zůstaly sedět. Alice, na každé ruce tlustou tmavomodrou chňapku, vytáhla rybu z trouby.

„Tak víno jo, nebo ne?“

„Jasně, že si dám.“

„Bílý?“

„Kde je Emila? Prostě se neptej a nějaký přines.“

„Dobry, to byla poslední otázka. Odteď budu odpovídat a nosit. Holky, zavolejte Emilu.“

Starší ze sester se zvedla ze židle, šla k lednici, na které stál těžký zlatý zvonek, oběma rukama ho sundala a zazvonila. Potom otevřela dveře do haly, vystrčila z nich ruku a zacinkala znovu. Druhé dceřino zazvonění ho zastihlo už ve sklepe, proniklo k němu jako by muselo překonat vzdálenost, která se skládala z pořád-

né porce krajiny, proniklo slabě, ale jako by cestou přibralo světlo, vůni. Tenhle dům, pomyslel si, umí zázraky, a spokojeně se rozhlédl po rozlehlém sklepe s vysokými stropy, který se na konci zužoval do tunelu nadívaného lahve s vínem, jehož konec se ztrácel ve tmě. Sklonil se a sáhl do té borůvkové marmelády.

Vilu, která nebyla vyplacená, a kdyby byla, stejně by mu nepatřila, měl rád. Nadbíhal jí, získával si ji neustálými drobnými pozornostmi: utrácel za prostírání, rohože, ubrusy a mísy, za drahé obrovské květináče, zadní venkovní část časem proměnil v orientální terasu v červeném: stůl, křesílka, servírovací stolek, čajový servis a několik váz se chlubilo stejným rudým odstínem; rád vybíral drobnosti do kuchyně a často kupoval domů květiny, které pak třídil a aranžoval v pokojích. Nebylo to jen tak, ačkoli si to nepřipouštěl: nebýt toho přepychového domu a zahrady, bylo by na první pohled zřejmé, že je chudý, že všechno, co vydělá, okamžitě utratí. Často, když odcházel a zamykal branku, pozoroval, jak neznámí kolemjdoucí zpomalují krok a obdivují se domu, jeho posazení ve svahu, vstupnímu podloubí a malovaným ovocným girlandám, které zdobily štít i stěny obou teras. A dobře si všímal, že také on sám, jak se tak motá u vrátek, je předmětem oceňování a uznání. Pohledný muž, dobře oblečený, který vychází z domu brzy odpoledne ve všední den, kdy obyčejní muži bývají v zaměstnání, je přirozeně hoden podivu. A sympatií. I závisti. Rád návštěvám vykládal,

že doma nekouří, protože si zařídil pracovnu v zahradním domku, který upravil k zimnímu pobytu. Říkával, že od jara do podzimu žije na zahradě. A jiné věty. V domě nikdy nic neopravil. Říkal a věřil tomu, že ve vile musí zůstat hostem, že jen tak neztratí schopnost dům oceňovat. Ve skutečnosti mu pomyšlení na větší opravu nebo podstatnou změnu splývalo v jednu černou skvrnu s částkou, kterou za dům dlužil manželčině rodině a kterou deset let nesplácel. Tu černotu uměl tisíci způsoby zaplašit.

Když vešel do kuchyně, už jedli. U stolu přibyla nejmladší dcera, která svůj talíř obklopila věncem nepojmenovatelných růžových věcí; starší sestry měly teď novou zábavu: nepozorovaně z růžového věnce ubírat. Dařilo se jim to.

„Nevzal jsi to doufám z otcových zásob?“ řekla Alice.

Otevřel láhev a nalil.

„Jak se dnes mají moje holčičky?“

Jakmile tu otázku, která měla celou večeři nasměrovat správným směrem, vyslovil, stalo se, co muselo: nejmladší dcera pochopila, proč se dvě starší dusí smíchem, shrábla do dlaně zbytky svého vínku a vmetla jim je přes stůl do tváří. Starší rozhodila obě ruce a shodila sklelnici s nalitým vínem.

„Ráda bych věděla,“ řekla Alice a utírala si sukni, „proč dáváš novejš ubrus, když je všední den, večeře, a když víš, že se u nás doma pořád něco rozlejívá. Valerie, nebreč, nikdo se nezlobí. A nemni si ten ekzém.“

„Protože je pěkný najíst se na čistým ubru-

se, a taky třeba proto, že peru a větším stejně jako ty.“

„Valerie, prosím tě, nemni si to.“

„To je pravda, Valerie. Máš to červený úplně stejně jako před týdnem. Vůbec se to nehojí.“

„Ta doktorka totiž absolutně netušila, od čeho to je.“

„Je to spíš horší. Měla by ti předepsat mast, která by to zároveň zakrývala.“

„Ne, měla jí předepsat mast, která by to vyléčila. I kdyby to měsíc měla mít třeba zelenorudý,“ řekla Alice.

Večeře nějak skončila. Dcery zmizely ve svých pokojích.

„Přečetla jsem si to pozvání. Bianca, báječný. Nechápu jenom, proč jí odpovídáš tak mile.“

„Zase už mi čteš maily?“

„Ty mi je taky čteš.“

„Četl jsem ti je jen jistou dobu. A víš dobře proč.“

„Hele, mně je to jedno. Vadí mi, že nedržíš slovo. Slíbil mi, že oslovení milá si v případě cizích žen necháš od cesty.“

„To oslovení je úplně normální. Přepetej se v práci.“

„Ne v tvém případě. A nebuď hnusnej.“

„Proč ne v mém případě?“

„Protože tvoje maily a celý tvoje chování vzbuzují v ženách nějaký očekávání. Ty za to fakt asi nemůžeš. Ale je to tak.“

„Nedělám nic, o čem bys nemohla vědět.“

„Já ti věřím, že s nima nespíš. Ale jinak ti nevěřím nic.“

Představoval si, co si Alice představuje. Uviděl kamennou kolonádu v přímořském městečku. Za zídkou zela prázdnou městskou pláž, na níž se na pozadí mírně rozvlněného moře honili dva psi – sezóna ještě nezačala. Pár, kterému obě zvířata, nehybně stál na samém kraji vody a díval se směrem k městu. V obraze bylo až příliš čerstvého vzduchu, před nímž slunce ustupovalo. Lidem na nábřeží se odvíjely lehké šály, ženy si přidržovaly klobouky a bylo slyšet tleskání prázdných igelitů v odpadkových koších. Přes den byl možná vítr nesnesitelný; všichni vyrazili až teď v podvečer, kdy se počasí trochu vylepšilo. Na kolonádě se chystala nějaká slavnost, vztyčili tu bílý látkový přístřešek a pod něj postavili dřevěný pult. Kolem byly židle. Opodál se ve větru připravoval malý orchestr, a po chvíli bylo zřejmé, že je složený ze samých pozounů. Usměvaví hudebníci otvírali a zavírali pouzdra a šermovali s nástroji. Lidé ještě korzovali, ale někteří z nich se už váhavě zastavovali a čekali. Dva technici už obsluhovali zvukový pult, ale neustále odcházeli, schýbali se a sem tam přenášeli černé šňůry. Pod schodištěm, které vedlo k přístřešku, seděl on, u stolku, na kterém ležely jeho knihy. Stálo tu několik žen, které s ním rozmlouvaly a ptaly se na něco, občas některá přisunula knihu k podpisu. Tmavá žena, která stála za ním, mu každou chvíli něco šeptala, trochu překládala, vysvětlovala – a často ukazovala k látkovému stanu, kde pokračovaly přípravy. Taková malá černá produkční!

A on, ne, v žádném případě není nervózní, lehce konverzuje a podepisuje knihy.

„Tohle jste první řekla vy.“

„Samozřejmě, že to jsou i nejsou moje příběhy.“

„Ovšem že, když venku padá déšť, nelze napsat, že padá déšť.“

„Ne, básně jsem nikdy nepsal. Mým rýmem je lež, víte.“

A přitom se stále obrací k malé černé ženě, aby věděla, že ji registruje, poslouchá a všechno si pamatuje. Nikoho neodbývá, všechno kolem něj tak nějak samo krouží a on to bere do rukou ve správném pořadí. Pult je tu pro něho. Přijde čas, kdy budou ženy u stolku zapuzeny a černá produkční ho přivede do stanu, u něhož je už mačkanice. A pozouny spustí a celý obraz dostane jasný vzdušný a vzrušující ráz. Sláva a skromnost, roztržení a soustředění všechno je dobře srovnáno na větrném obraze, kde všechno dýchá podle jeho diktátu...

Mlčky pomáhal Alici se sklízením nádobí. Vzpomněl si na dva odstavce, které napsal dnes brzy ráno. I teď se mu zdály dobré. V jednom okamžiku beze slova odešel z kuchyně na terasu a tam si zapálil cigaretu. Odpoledne byl na sebe zbytečně tvrdý. Pak druhou. Slyšel Alici v kuchyni a uvědomil si, že nechal na stole sklenici plnou vína. Zaváhal, ale potom se přezul a odešel do zahradní pracovny.

Když se za dvě hodiny vrátil, naskytl se mu nepříjemný pohled, který znal. V domě svítila

všechna světla a všechny dveře byly dokořán. Vypadalo to, jako kdyby si daly záležet a pečlivě obešly všechny místnosti a všechno rozsvítily a otevřely. Zároveň bylo všude naprosté ticho, všechny usnuly.

Vyšel po schodišti do patra a nahlédl do pokoje nejmladší dcery. Uviděl, co očekával: Alici s ní spala v dětské posteli, celá skroucená, obě ruce pod dětským polštářem. Chodil po domě a zavíral a zhasínal. Pak se svlékl a lehl si v prázdné ložnici. Před spaním – od jistého dne to přicházelo každý večer – myslel na Alici, jak se miluje s někým jiným, s někým z jejích přátel. Docházelo k tomu vždycky po jejím vzdorování, trochu náhodou, nechtěla to, ale pak ji postupně, po nesouhlasném zmítání přemohla neřest. Usínal.

Ach, a ještě tohle: musí zítra napsat slečně Traversari a ověřit, zda obdržela obě zprávy a jestli ji jeho nepozornost neurazila.

V koupelnovém větráku sebou škube uvolněná lopatka. Ale ten zvuk, který poslouchám už druhý den, se proměňuje; měkne, řekl bych – zrovna teď je tak měkký jako by za plastovou mřížkou drnkalo poštolčí křídlo. Anebo celá poštolka, otáčející se kropenaté tělo s bezvládnými letkami, do nichž naráží dýchavičná bílá vrtule. Může to být i potkan, uvězněný vyhladovělý potkan, který ještě žije, už nežije, ale když mu větrák znovu probere srst a proplete se s ocasem, vzdoruje a na vteřinu napne sval a zadrží větrník, co kvete na motorku jak slabý květ na slabém žlutém stonku. Motor pár vteřin trne a pak se pomalu vyvine a srovná a pokračuje, a potkan umírá. Koupu se.

Jsem ti nevěrný v hotelu Zelená perla v Milano Marittima, ale mé společnice jsou věci: tahle vana; vanity kit na polici pod zrcadlem; trezor ve skříni, uvnitř vypolstrovaný a páchnoucí, s návodem k použití až vzadu v hebké tmě; zadrhovací laundry bag s ceníkem praní a žehlení, do něhož se boříš, ale nikdy se ho nedotkneš; minibar s nehorázným minibar bill vzdychajícím rozkoší (hraje to, ale právě ta faleš je slast); postel se slanou pralinkou uprostřed polštáře; zdobně ohrnutý konec toaletního papíru spuštěný přes nástěnné stříbrné pouzdro se sáčky na cokoliv chci. A já chci. Vana v krajkovém overalu s otvory, už mature,

ale tak statná a pořád hezká. A – při vší sprostosti – tolik vášnivých i starostlivých hlubokých polibků!

Moje nevěra se skládá z pralinek a trezoru, spi dobře. S únavou je to jiné: její složení nemám ve svých rukou. Měl bych víc mluvit s lidmi, dotýkat se jich, nejenom si jich všímat, ale počítat s nimi. To nedovedu, asi proto jsem unavený. Ale kdybych to uměl, kdyby se mi nezvedal žaludek z cizích zvyklostí, ze smradu závazků a řeči ostatních lidí, ležel bych možná zrovna teď v hotelu Zelená perla vedle ženy, která by se ti mohla vyrovnat. Vlastně ne – myslím, že kdybych se dotýkal lidí, hotely a dlouhé dny v hotelových pokojích by se mi obloukem vyhýbaly.

Bar Pianta je na ulici Nicolo Padenna, od Perly to mám pár kroků. Včera jsem nemohl spát, v pokoji byla příšerná zima. Topení skomíralo a nepomáhaly ani dvě deky. V jednu ráno jsem si na teplé pyžamo oblékl hotelový župan (zavařený v igelitu; dělá to pět euro), ale nepomohlo ani to – potil jsem se a třásl zároveň. V italských přímořských hotelech je to měsíc dva po sezoně vždycky stejné: nenápadná zima, která se ti zahryzne do kostí a nepustí. A další zdejší zimní specialita: hotelové bary jsou buď zavřené po celý den, nebo končí s večerí. Kolem druhé jsem se vysprchoval, oblékl a sešel do haly. Špinavě bílý kocour sebou škulbl, vztekle sjel z pozlaceného křesílka a ztratil se za pultem; recepční překvapeně vzhlédla od počítače. Hlavou mi projelo, že jsem si nevyčistil zuby.

„Myslíte, že v Piantě ještě někdo bude?“

„Už zavřeli, pane, mají do dvou. Je skoro půl třetí.“

„Třeba ne, znáte to.“

„Zavřeli, pane. Barman z Pianty šel kolem. Parkuje na hotelovém parkovišti.“

„Tak to mám smůlu,“ řekl jsem.

„Bohužel,“ řekla.

Na znamení, že rozhovor skončil, se pustila do klávesnice. Před několika dny jsem ji potkal na patře, myslel jsem, že je zaměstnaná jako pokojská. Čistá, voňavá, nehezká, v bílé halence na knoflíčky a černé sukni z umělé látky nad kolena. Černé punčochy a baleríny a trochu dražší spodní prádlo. Jediné, co by s ní stálo za to: vsunout ruku, ve které nemám cit, za pásek černé sukne, projet kalhotkami a znehybnět a dělat, že se nic nestalo, a dýchat její parfém a dýchat její pohled, který hlásí totéž: nic se nestalo, neděje se, necítím, nevím.

Zkusil jsem raději něco jiného.

„Neporadila byste mi, kam bych mohl takhle pozdě zajít? V některém hotelu bude bar v provozu, nebo ne?“

„Obávám se, že ne. Bohužel.“

„Ani v Brasilu?“

„Myslím, že tam nikoho nenajdete.“

„Ombrosa?“

„Ne, pane. Mají prázdniny.“

„Tak dobře. Dostanu něco k pití u vás?“

„Mohu nabídnout pivo. Nebo kávu.“

„Obojí.“

Stručně řečeno: všechny staré rodinné hotely v Milano Marittima jsou pokazené. Časy, kdy rodina Mosconi nebo rodina Batini vedly pohostinství v malých vilách na pobřeží a na reklamní tabule psaly, že před hotelem roste borovicový háj, do kterého řeže mořský vítr – a tudíž hoteloví hosté dostávají plnou dávku směsi zvané „piniové moře“ přímo do postelí, jsou dávno pryč. Za své vzaly dřevěné okenice, jednoduché dlažby, kamenné zídky a zelené pruhy zmrzlinářství. Mezi vilami stojí nové obrovské a hnusné hotely s bazénovými diskotékami, tahitskými bary u bazénů s kokosovými palmami a s dalšími bazény, určenými pouze dětem (dětské menu, celodenní programma per bambini). A staré domy nezaostávají a přistavují vlastní atrakce a další menší bazény a pizzerie a plastové piadinerie, budují přístřešky a zahrádky, noční kluby a piazzety pro animátory. Těsně před mořem je zkrátka báječné hlučné a barevné pásmo bazénů a pizzérií, a když turisté přelezou okraj bazénu s quattro stagioni v ruce a za polem žlutých lehátek spatří trochu písku a za ním něco modrého a víceméně tichého, pocítí naráz všechno, co je třeba pocítit – a ponoří se zpátky do chloru (tentokrát s campari, protože děti mezitím usnuly). Celá procedura trvá pět minut. Číše je naplněna po okraj a není třeba se toho dál dotýkat. A nikdo se nedotýká.

Hotel Zelená perla není výjimkou; stará vila se dávno ztratila v přístavbách, parkovištích, ohavných plastových žaluziích a stórách; poko-

je jsou tuctové a panel LCD visí i v koupelně. Když zalistujete knihou VIP hostů (ano, tahle věc v hotelové hale skutečně leží, hoří u ní svíčka a schází propiska, protože není pro každého), najdete tu ulízaného Borise Beckera s druhou manželkou a tlustým doutníkem (žádný div, vkus nebyl nikdy jeho silnou stránkou) a Kylie Minogue (asi měla špatný rok nebo ji pozval její kokainový dealer). Ale v zadním traktu Perly, kudy vcházejí zaměstnanci, se nachází zanedbaný plácek, který něco pamatuje. Ve zdi z neomítnutých cihel je velkorysý vchod (kdysi možná hlavní), k němuž vede kamenné schodiště s masivním zábradlím ze stejných cihel jako bývalé průčelí. Sloupy zábradlí jsou podivně propleteny vetchou barevnou bužírkou a na trávě před schodištěm stojí kovové židle a stolky s naprosto stejným průpletem. Nad dvoukřídlými vchodovými dveřmi (rozhodně ne původními, ale už něco prožily) visí tmavě žlutý kovový štít s olivově zeleným nápisem FAMIGLIA MOSCONI. A kolem vypletených stolků a židliček – jaké překvapení! – rostou túje a obrovské vavřínové keře. Nikdy jsem tu nikoho nepotkal, ale popelníky na stolicích jsou vždycky plné cigaret, a tak k nim přidávám dvě tři své a myslím na unavené pokojské, které si sem v sezóně chodí zakouřit v hodinách, o kterých v Milano Marittima nikdo kromě nich nemá tušení. Na ranní vzduch, který do stromů a keřů proudí z vnitrozemí a olovnatě barví listy a siluety a míchá vůně zkažených ryb a pryskyřice, zatímco do opač-

né strany hotelu už pere slunce, které vychází nad moře a nijak nevoní. Na chvíli těsně před tím, než slunce vystoupá tak vysoko, že se šedo zelený dvorek ve vteřině rozdrolí na díly světla a stínu. Na okamžik, kdy ustane všechno dýchání, svět znehybní v nádechu horka a začne se den, práce, pokoje, koupelny, patra.

Všechny staré rodinné hotely v Milano Marittima jsou pokažené, vrátil jsem se v duchu na začátek a zvedl se od dopitého piva. Byly skoro čtyři. Recepční unyle ťukala do klávesnice; s odporem jsem si uvědomil, že si určitě pod stolem vyzula baleríny a že bude potřeba něco říct na rozloučenou. A v tom se odněkud ozval hlasitý zvuk. Zamňoukání, ale podivné: zadrnčení, zachrčení, ale přesto všechno to bylo tesklivé kočičí mňoukání. Ohlédl jsem se po křesle a uviděl bílého kocoura, který už zase ležel na svém místě, ale spal a zvuk se ozýval odjinud. Recepční se ušklíbla mému zmatku a přísně řekla:

„Giovanni se probudil, je ráno, pane.“

A odešla do zázemí recepce a vrátila se se zakrytou ptačí klecí, kterou odhrnula jako výčítku a jako důkaz. V kleci seděl ara a zamňoukal na celé kolo. Kocour v křesle se probudil a začal mu odpovídat zvukem, který připomínal louskání ořechů. Ó staré hotely, v jejichž halách si staří papoušci a staré kočky vyměňují řeč, číšníci desítky let nemění své zvyky a barová kapela hraje každou sezonu stejný šlágr! Dobrou noc.

Spal jsem do dvanácti a bez oběda vyrazil do Pianty. Vzal jsem to po plážích. Nebyla tu ani noha a moře se z nudy bavilo tím, že plivalo na písek fialové medúzy; ležely jich tu desítky, všechny obalené pískem jako strouhankou a smažící se v rojích černých mušek. V Piantě jsem vypil tři negroni, sám s barmanem, kterého jsem neznal. Neřekli jsme si ani slovo. Ale drink mi připravil báječný. Negroni se obyčejně míchá z campari, sladkého červeného vermutu a ginu a všeho je v něm stejně, ale v Piantě dávají dvojitý gin. A k tomu místo kostek nahrubo nasekané kusy ledu, které trčí ze sklenice. A bez brčka. Při placení jsem se přece jen barmana zeptal, jestli ví o nějakém plážovém baru, který má v tuhle roční dobu otevřeno. Hana Bi, řekl. A podal mi leták.

Taxík beze spěchu projížděl kolem pobřeží a za cedulí Punta Marina se míhal jeden název baru za druhým. Ze silnice Lungomare všechny vstupy vypadaly podobně: vývěsní štít, pod ním úzká a dlouhá písečná cesta nebo molo z prken, ztrácející se v řídkém borovicovém lese směrem k neviditelnému moři. Chaplyn 42. Merida. Bellavista Beach. Riva verde. Kiribati. Saint Tropez n. 60. Susanna 58. Chicco Beach. Miramare Lido. Tiziano. Nautilus Beach. 4 Venti. Denis Di Sansavini Mauro. Wave 1. Federico. Tre Pini Di Mattarozzi Rita. Mare Blù. Kuta Mare. Marlin Beach. Ruvido. La Dolce Vita. Oasi Di Maldini Laura & C. Charlie Beach. Mio Capitano. Hana Bi. Stmívalo se. Bar obložený lidmi.

Další negroni. Začal koncert. Zuzana. Pak Kiri. Dneska frčí černá, pomyslel jsem si nad jejími rty. Dneska frčí černá, když tě tak poslouchám, pomyslela si.

Křídlo za mřížkou. Drhnutí, drnkání. Měkký zvuk.

Nejmladší dcera mě budí.

„Pietro, Pietro, na náměstí se slétlo tolik ptáků!“

Beru pušku a jdu za ní. Jsem už starý, a když mě takhle neurvale vyburcovala ze spánku, myslím ze všeho nejdřív na to, co uviděla, když vtrhla do mé ložnice.

Po schodišti sbíhají její starší sestry v nočních košilích; jsou vzrušené a bezohledné.

„Rychle, rychle, náměstí Carducci je plné ptáků!“

„Jak víte, že přiletěli?“ ptám se mezi venkovními dveřmi.

Ani jedna neodpovídá, dýchají a dívají se, jak si nemotorně – s puškou v ruce – nazouvám boty.

„Jak víte, že přiletěli?“

„Já jsem jim to řekla,“ ozve se nejmladší Emila.

Prostřední Valeria mi přes hlavu přehazuje pás s růžovými patronami. „Rychle, rychle, musíme vyrazit.“

„Jak víš, kde mám náboje?“ ptám se.

„Řekla jsem jí to,“ říká nejstarší Isabela.

Neptám se dál na náboje. Ptám se, proč se neoblíkají. „Přece nepůjdete ven v nočních košilích?“

„Je teplo,“ říká Emila.

„Teplo bude, teď není. Aspoň ty si rozhodně musíš něco obléct,“ říkám Emile.

„Tak jo,“ odpovídá a v tom okamžiku vyklouzne ze dveří na ulici. V noční košili. A s úžasem vidím, že bosá.

„Musíš si přece vzít boty, Emilo.“

„Nikdo – kromě tebe – nemá boty,“ říká Emila.

„Všechny si přece musíte vzít boty!“

„Já jim to říkala,“ křikne Emila z ulice.

„Lžeš,“ říká Isabela.

„Nehulákejte!“ uzavře to Valeria.

A jsme venku všichni čtyři a spěcháme po Via Porta Fiorentina: tři bosé dívky v nočních košilích a já – obutý, s puškou v ruce, přepásaný harmonikou narůžovělých patron.

Rozednívá se, ulice Brisighelly jsou prázdné, mlčíme, spěcháme.

Vtom vzduch pročísne červený stín, zabrzdí a o kus se vrátí v podobě střepu červeného skla a dopadne na dlažbu jako miniaturní rudý pstruh (i s trochou narudlé vody). A před námi, uprostřed ulice – sedí kolibřík. První!

Strne, strneme.

A pak – při svatém Apolináři – přijde tohle: Isabela na nic nečeká, s předpaženými rukama se jako slepá věstkyně žene po té nádheře a – už se válí! Ryby v zatopené brisighellské kryptě se staví na zadní ploutev v mozaikové vodě! Rubín kolibříka proklouzne pod jejím tělem dřív, než žuchne na dlažbu, a zmizí v nejbližším granátovníku nenápadné palácové zahrady. Emila v tu ránu vzlétá těsně nad sestřičku (ta hledá

ptáčka v záhybech košile; jen hledej!), ze vzduchu, nožky vypnuté jak pisila, se jí posmívá do obličeje. Křídla se tetelí. Nejstarší všechno, všechno pochopí. Skočí, plachtící sestru lapne za cíp košile. „Mám tě, ty krávo!“ – a jedním šklubnutím jí vyrve pero z křídla. Prchne s trofejí na zahradní sloupek, usedne, ovívá se. Ať si lítá, andělíček! Ach, a co dělá prostřední sluníčko: tasí, holubička Valeria, hlásnou troubu a troubí: „Blbka! Blbka!“ Z košile vzápětí táhne šlahoun se žlutými květy, šlehá starší sestru na plotě. A ta straka – konečně úspěch v lovu – kvetoucí bič vyrve sestře z ruky, slétá, chytá ji za vlasy, cpe jí liánu do úst. A nacpe. Nejmenší Emila brečí na kašně (nohy v drobných), a seskočí, a jedno po druhém smutně sune křídla do škvír noční košile, a zařve na celou Brisi-ghellu, až k moři: „Ty jsi taková píča, Isabelo!“ Svolá brisighellské do okenic? Ó, ne. Ti spí dobře. Vždyť jsme v Romagni!

Musíme rychle dál, a jdeme, přes Via Naldi, po Via delle Volte až na náměstí Carducci.

Jsme na místě.

Jsou jich tu stovky, tisíce, jsou všude.

Celé náměstí Carducci pokrýl roj kolibříků, seskupený kolem nikdy nikým nespátržené kolibří matky, která je nejmenší ze všech kolibříků a hýří všemi barvami a tvary svého roje.

A protože kolibřík sající květ se podobá hlavě rozdrážděné kobry – vypadá piazza Carducci také jako utopená v nedohledném hejnu pestrobarevných hadů.

Kolibříci sají sloupy, zahnutými pipetami zo-

báčeků pijí podloubí paláce Gigiole, srkají dlažby i tašky plochých střech.

Náměstí se chvěje tisícem třepotajících se a zároveň nehybných křídel – zdá se, že nad purpurem, smaragdem a azurem kolibřího peří stojí mračno černých mušek nebo komárů.

„Střílej, střílej, nebo uletí!“

Nabízím a střílím. Po každém výstřelu padá k zemi třicet, padesát ptáků.

Moje dcery běhají po náměstí a přinášejí zastřelené kolibříky.

A v běhu, bosy a v nočních košilích – mé nerozlučné společnice – je určují. A málokdy chybují.

„Zelenoboký,“ říká Isabela.

„Fialovolímcový,“ volá Valeria.

„Vínohrdlý,“ říká Emila.

„Kaštanovobřichý,“ říká Isabela.

„Pleteš se, sestro. Tohle je rezavobřichý,“ říká Emila. A má pravdu.

„Nymfový. A tenhle kávový,“ říká Valeria.

Střílím a střílím. Nehádají se. Běhají po náměstí v zakrvácených košilích, s nohama polepenýma duhovými pírky a přinášejí další a další ptáky. Někteří kolibříci nejsou ještě mrtví. Zasouvají jim prsty do achátového peří, stisknou malé srdce a čekají, dokud tlukot neustane a pták nezavře oči pod černou kápí, mangovou korunkou, modrým temenem.

Jiní kolibříci jsou rozstřílení broky tak, že z nich zůstává jen smotek krásného peří – děvčata je škubají a větší, většinou ocasní pírka pečlivě ukládají do mé brašny.

Dívají se na to. Dívají se na mě. Dívám se na ně.

„Jsou tak malí. Jako sršni,“ říká Isabela.

„Jsou jak krevetky.“

„Jsou to rybky, podívejte,“ říká Emila.

Střílím a střílím.

„Pro dnešek to stačí,“ říkám o něco později.

„Budeme mít spoustu práce se stahováním.

Čeká nás perný týden.“

Ale vím, že práce půjde rychle, že jejich prsty jsou tenké a šikovné a že brzy znovu vyrazíme na společný lov. Na otakárky do Modigliany, na lyšaje do Terra del Sole, na roháče do kopců Valbegy.

Samozřejmě, že jsme do Rimini nezajeli. Přestože leží docela blízko a přestože je to skutečný, slavný a starý město – tak jako třeba Padova, Bologna, Cesena, nebo nedejbože Florencie. Ani v jednom z nich jsme nikdy nebyli, protože, jak neúnavně opakuje moje žena, je moc vedro a je to moc drahý. Nepomohlo ani to, že máme začátek prosince, tudíž dávno po sezóně a po vedru. U Benátek jsme uhnuli na Strada Romea, což je sice hodně stará pobřežní silnice, ale vypadá to tam jako když projíždíte mezi nekonečným procesím různobarevných a na tisíc způsobů otřískanejších garáží (mezi nimi sem tam pumpa a bar, obvykle pohromadě) – a odtud šup polní silničkou do našeho lida. Takže zase nebude nic, žádná rušná piazza s medicejskejma palácema, žádný ústřice a tygří krevety v restauraci a drinky u kamenného mola s výhledem na vinice – tak ale spoň ten titul už necháme.

Isabela celou cestu spala. Když nespala, zabývala se telefonem, kterým se starostlivě zabývá od deseti let. Teď je jí sedmnáct. Ačkoli mi Alice před cestou pošeptala, že tentokrát musíme být mimořádně tolerantní, protože je to pravděpodobně naposledy, kdy s námi naše dcera sama jede do Itálie, u opatství Pomposa jí za volantem došla trpělivost (už od rakouských hranic se s Isabelou snažila zahájit rozho-

vor na jakékoli téma), zabrzdila a rázně se vydala směrem ke klášterní sýpce. Bylo pět ráno. Pět ráno proto, že jsme tradičně v Rakousku nepřespávali, poněvadž moje italská žena není zvědavá na břečku jménem frühstückcafé a na plastový nádobky uprostřed stolu, do kterých musíš odhazovat celofán od taveňáku, a samozřejmě ani na sto dvacet euro za pokoj s fotkama vnoučat a mrtvého manžela nějaký frau Fiedler.

Slavný opatství leží hned u silnice; všude se válela mlha, zahlédl jsem cíp křížový chodby. Sad, co k ní vedl, lemovaly dva vodní kanály zarostlý rákosem, z něhož vyletovaly malé volavky a nízko kroužily, těsně nad korunami jabloní v sadu. Za chvíli se přidal i kormorán a pár racků. Vystoupil jsem z auta a okamžitě zase nastoupil, protože ze silnice zrovna odbočoval mnich na kole. Naštěstí se vydal opačným směrem.

„Třeba mámě udělá v refektáři trojitý espresso,“ řekl jsem Isabele.

„Víš, co je refektář?“ zeptal jsem se po chvíli.

„Kdybys uměl řídit, neděly by se tyhle trapárny,“ řekla Isabela a zavřela oči.

Když jsem odemkl všechny zámky (předchozí vlastník byl lodní strojmistr a navíc se vyznal v místní rozvinuté zlodějské kultuře; opatřil tudíž dveře i okenice promyšlenou skrumáží lodních petlic, klíčků a táhel, takže zevnitř vypadaly jako asambláže s námořnickou tematikou),

náš byt se zjevil v nečekané ubohosti. Uvnitř nehorázná zima. Nedovřenou okenicí směrem k pláži na nás mrkalo moře a nábřežní lampy a svítání. Venku mrholilo. Byt pokrývala vrstva šedivého písku. Mezi vidlicemi sporáku kvetla plíseň a zapáchala shnilou solí. Petlice okenic prorezly tak, že jsem při otvírání urval kus tmavozeleného nátěru. Na terase stál bílej kovovej stůl a kovový židle, který poslední letní podnájemníci – krom toho, že kdovíproč nezavřeli okno – zapomněli složit a odtáhnout do pokoje: zánovní bílý nátěr na nohou nábytku rozežrala rez, deska stolu a sedátka červeně a okrově prokvétala. Úlomky rzi se smísily s pískem a vlhko a déšť jimi obarvily dlažbu. Zrezly i vodovodní kohoutky a uzávěry vody. Navíc všechno, co v bytě nebylo dlouho v pořádku, se předvádělo: panty okenic, z nichž jsem předminulý léto sedřel nátěr, ale nenatřel je; díry ve zdi po odšroubovanym zrcadle, který někdo někdy rozbil („Ty – před třema lety!“), vyloupaný dlaždice v koupelně („Jo, s tím jsme to koupili, což tě neomlouvá.“). Opřel jsem se na terase o zábradlí, zatímco Isabela se svou matkou vynášely matrace a pokrývky po betonovým schodišti na dvorek.

Pláž vypadala protivně. Zarostlá, v dešti, s promočeným pískem, co připomínal hlínu a do něhož se otiskla kola traktoru. Jako by se zmenšila a zřídla; vítr ji vyšisoval a podzimní odlivy sebraly, ale udělaly to nepořádně, napůl. Odpadky byly shrábnutý ke košům na hromady, ale neodvezený. Moře stálo, jeho oblé

konce se povalovaly v písečné hlíně, která je nedokázala vsáknout. Rozednilo se, ale slunce zůstalo za mraky a jeho úkol plnily světla ropného vrtu, olizující tmavou hladinu. Po břehu se šoural starý pár s norskými holemi a mířil k zabeđené zelenobílé piadinérii, aby se schoval před houstnoucím deštěm: zkroušená bou-da obrostlá oleandrovníky – v létě místo, kde se nezavíralo – připomínala budky na pozorování modrejch vlaštovek a jinejch vodních ptáků, který tady trčej z každého většího rákosí. Roztřásla mě zima.

S tímhle lidem, pomyslel jsem si – a průvan třískl dveřmi, jak se Alice s Isabelou vracely s vyprášeným nákladem – to jde od deseti k pěti.

Když předminulý léto zavřeli bar Lupen a jeho majitele odsoudili do vězení ve Forli, všichni zloději a transky, který tu zůstali (a že jich nezbylo moc), začali chodit do Větrný růžice. Tím se z toho nudného a předražného baru, kde se nikdo necítil doma (nebo nevím kdo), stalo docela oblíbený místo. Prodloužila se otevírací doba, cappuccino stálo euro dvacet jako v jinejch barech a německý rodiny tady snídaly jen první den po příjezdu. Jenže pak přišla sprcha. Luigiho, majitele Větrný růžice – příjmením se jmenoval Maltoni, dobře si na něj pamatuju – našli jednoho srpnového dne na nudapláži střeleného do krku (poprask, pláž zavřeli na tři nebo čtyři dny, adamiti se rozčilovali, místní žvanili před pekařstvím do ravennský televize, jakej to umřel prvotřídní člo-

věk; úplný Čelisti po romaňolsku). A Větrnou růžici taky zavřeli, jenže nadobro. Povídalo se, že Luigiho zavraždili, protože pořádal v baru orgie – přesněji, říkal to náš soused La Rocca. Zeptal jsem se ho tenkrát, jestli sexuální orgie. A on na to řekl: No kulinářské ne, pane Pietro! Smutnej konec Větrný růžice byl začátek novejšch pořádků na lidu. Zůstal tu jeden jedinej plážovej bar na Bagno Del Passatore (ty nový uvnitř městečka, co se nápaditě jmenujou Adria a La Strada, a večer co večer maj nějakej program, nestojej za řeč), kterej karabiniéri navštěvujou i po desátý večer, a město do každýho kouta narvalo nový veřejný osvětlení a všude postavilo zábradlí a závory a hradla. A všichni ti odborníci na bezpečnost se obzvlášť vyřádili u přístupů k plážím: nikde se nesmí parkovat, každý parkoviště je obehnaný kládama, neprůjezdný, v temným parčíku za plážema udělali pódium (říkají tomu piazzetina) a fruttérii, a když se večer zbrusu nový lampy rozpálí, vypadá to tady jak v Milano Marittima (akorát, že není tak docela na co svítit). A chlápku, co se chtěli seznámit a něco si užít s klukama, který si říkaj Minerva a Cher, a veškerejm minervám, který jim to s radostí chtěli dopřát, zůstala už jenom pineta. Z toho borovicovýho háje se stalo místo, kam se nedalo večer (a ke konci už ani přes den) vejít, aniž by se za tebou okamžitě nevydal někdo s jednou rukou v plavkách. A dopadlo to, jak to dopadnout muselo: pinetu někdo zapálil i s cikádama, ještěrkama a stro-

movejma hadama. Sice neshořela celá, ale nic moc z ní nezbylo.

Takže jsme zase tady, tentokrát pro změnu v prosinci, v Lidu di Dante, kde není jedinej pořádněj bar, moře je – jak říká moje žena – plný chorvatskejch odpadků, v bytě, co je špi- navej a nedá se vytopit, a kde se za plážema nachází obrovský spáleniště, obrovský černý nic. Bylo sedm ráno, Alice dávno spala, zam- knul jsem na pět z dvanácti možnejch západů a šel si lehnout. Z Isabelina pokoje prosvítal proužek bílýho světla z telefonu.

„Nepůjdeme se podívat do pinety?“ přivítala mě.

„Jako vždycky mi čteš myšlenky.“

„To je tak snadný. Seš v tomhle směru lehkej případ.“

„Doufám, že jenom pro tebe. A jinak?“

„Jinak co?“

„Jinak jsem těžkej případ?“

„Na podobnej rozhovor je tady docela zima. Půjdeme?“

Nemohli jsme se tam dostat. Vstupy uzavřeli a zákazy působily výhružně. Nakonec jsme to bloudění vzdali a vydali se po pláži Classe, a když jsme došli k pletivu, který pláž přetína- lo a vedlo nejmíň dvacet metrů do vody a na němž viselo asi pět tabulí s astronomickejma pokutama, prostě jsme vlezli do studenýho moře a s oblečením nad hlavou napůl brouz- dali, napůl plavali kolem plotu. Děšť v šeru ne-

ustával, ale obloha nad hladinou se protrhala, objevilo se pobledlý slunce, vedle něhož, skoro v zákrytu, vyhasínal měsíc a několik větších hvězd. Isabela nepromluvila ani slovo, žádný poznámky, stížnosti, plavala, otáčel jsem se po ní, viděl, že je zvědavá, že tam chce; když jsme vylezli z vody a oblékali se, sotva popadala dech. Sešli jsme po vysoký duně, prodrali se houštím – a když jsme zvedli hlavy, naráz se před námi otevřelo spáleniště. Překvapeně jsme se na sebe podívali. Pineta tu stála jako kdykoli předtím, žádný holý prostranství, všechno jako dřív: jedna borovice těsně vedle druhý, cesty a průchody mezi nimi a lemovaný hustým křovím, kanály zarostlý rákosinama, sem tam osamělá moruše a ostružinový území – jenom to všechno bylo bez jehlic a listí, a černý. A taky lepkavý. Isabela se dotknula jednoho z doutníků u kanálu (kde jako by stál asfalt) a v tom okamžiku měla v ruce hromádku tmavomodrýho mokrýho prachu. Nejvyšší borovice držely tvar do posledních pater, do nejhornějších zkroucenezích větviček, který se rýsovaly v rozbřesku – ale stačilo o ně zavazit a rozsypaly se, do některých kmenů se daly zabořit ruce. Jako když poleno uprostřed ohniště do poslední chvíle drží tvar a řeřaví, jako když těsně před tím, než se rozpadne, žár prudce ustane a zbude jenom zuhelnatělá schránka. Pineta nezmizela, stáli jsme na okraji její temné kopie. Z korun se bez přestání sypaly úlomky a plátky a části, tohle šelestění se prolínalo s šuměním deště. Pokračovali jsme

po širší cestě a já ji poznával; zem tady už místy zarůstala rostlinama (většinou nízkýma bodlákama, jaký jsem tady u moře nikdy neviděl), mezi nimi stály mastný kaluže. Hledal jsem místo, kde na konci borovicovýho tunelu rostl nízkej dub, kterej se vždycky stříbrně třepotal (jako by vítr i divnej svit vycházely z něj samotnýho). Stál tady: uprostřed tušových klikyháků, v kaluži nafty, malý, černý, černý. Drobné holé koruně chyběl vrcholek a zblízka jsem uviděl, že se propadla do sebe a vytvořila hrozné spálené hnízdo, který se při sebemenším doteku sesype a zmizí. Vzápětí se před námi objevily trosky shořelý chatky (vzpomněl jsem si, spíš taková napůl plechová, napůl dřevěná chatrč, kde jsem nikdy nikoho neviděl): Isabela se zastavila, vzala mě za ruku a řekla, že dál už ne.

Na zpáteční cestě jsme plot přelezli. Když jsem se doma podíval na hodinky, bylo – překvapilo mě to – teprve devět. Alice spala.

Poznámka

Knihu jsem dokončil na podzim 2016, na stipendiu Nezávislého literárního domu v Krems an der Donau a stipendiu Visegrádského fondu v Bratislavě. Děkuji. Verše z Dantova *Pekla* v překladu Vladimíra Mikeše. Název *I dnešní den bude součástí příběhu* pochází z poezie Aldy Merini.

pb

Éditions Fra

001 Thomas Ernest Hulme, Modlitba
za úsměv luny	049 László Darvasi, Nejsmutnější kapela
na světě
002 Richard Caddel, Slova straky
/The Magpie Words	050 Yasmina Reza, Adam Haberberg
003 Imagisté	051 Dorota Masłowska, Královnina šavle
004 Vítr z Narragansettu	052 Jean-Claude Izzo, Totální chaos
005 One Stop Stories	053 Zafer Şenocak, V novém světě
006 Vladimír Sadek, Židovská mystika	054 Guy Viarar, Bílé předání
007 Kang Čol-hwan, Pierre Rigoulot,
Pchjongjangská akvária	055 Sławomir Mrożek, Kohout, Lišák a já
008 Joyce Mansour, Výkřiky	056 John Berger, O pohledu
009 Eugénio de Andrade, Svrchovanost	057 Fotostrojka
010 José Ángel Valente, V kořenech
světla ryby	058 Georges Didi-Huberman, Ninfa
moderna
011 Alena Nádvorníková, Anebo ne
/Ou bien non	059 Jakub Řehák, Světla mezi prkny
012 Helen Lawsonová, Odvaha za úsvitu
/Courage at Daybreak	060 Petr Borkovec, Berlínský sešit
/Zápisky ze Saint-Nazaire
013 Raúl Rivero, Důkazy spojení	061 Szilárd Borbély, Berlin-Hamlet
014 Antologie nové české literatury
1995–2004	062 Václav Durych, Černé tečky
015 Elizabeth Bishopová, Umění ztrácat	063 Ladislav Šerý, Laserová romance 2
016 Ernest F. Fenollosa, Ezra Pound, Čínský
písemný znak jako básnické médium	064 Vladimír Sadek, Židovská mystika
017 Petr Mikeš, Jen slova/Just Words	065 Fra Blank. Reader
018 Petr Borkovec, Vnitrozemí	066 Cena Jindřicha Chalupického 2006
019 Roland Barthes, Světla komora	067 Martin Kubát, Je večer, vypusíte čerta!
020 Tomáš Pospiszyl, Srovnávací studie	068 Atík Rahímí, Tisíc domů snu a hrůzy
021 Ernst Jandl, Friederike Mayröckerová,
Experimentální hry	069 Carlos Victoria, Stíny na pláži
022 Petr Král, Arco a jiné prózy	070 Dario Fo, Polomyšín
023 Jurij Odarčenko, Verše do alba	071 Médium kurátor
024 Muhammad Šukrí, Nahý chleba	072 Karel Čiřař, Věci, o kterých s nikým
nemluví
025 Jan Jařab, Šíleně pomalá revoluce	073 Ladislav Šerý, Laserová romance 3
026 Antologie současné lotyšské poezie	074 Václav Benda, Noční kádrový dotazník
a jiné boje
027 Guillermo Rosales, Boarding home	075 C. B. Levensonová, Buddhismus
028 Catherine Ébert-Zeminová, Bludný kruh	076 David Voda, Sněhy a další
029 Jano Pavlík	077 Viola Fischerová, Domek na vinici
030 Viola Fischerová, Předkonec	078 Chez Erik. Kuchařka Fra
031 Blanca Varela, Křídla na konci všeho	080 Carlos A. Aguilera, Teorie o čínské duši
032 Erich Fried, Milostné básně	081 Róbert Gál, Na křídlech/Agnomie
033 Shitao, Malířské rozpravy Mnicha
Okurky	083 Bohumil Nuska, Malé příběhy
034 Petr Měrka, Telekristus a Mentál	085 Tahar Ben Jelloun, Poslední přítel
035 Zápisky z mrtvého ostrova	086 Antonio Gamoneda, Tohle světlo
036 Bytosti schopné zemřít	088 Jonáš Hájek, Vlastivěda
037 Jonáš Hájek, Suť	090 Dorota Masłowska, Dva ubohý Rumuni,
co uměj polsky
038 Viola Fischerová, Písečné dítě	091 Tašo Andjelkovski, Mirny
039 Yasmina Reza, Zoufalství	092 Lidia Amejko, Známé příběhy
040 Richard Caddel, Psaní v temnotě
/Writing in the Dark	093 Liāna Langa, Sešit antén
041 Polona Glavanová, Noc v Evropě	094 Vilém Flusser, Za filosofii fotografie
042 Andrés Sánchez Robayna, V těle světa	095 Sylva Fischerová, Pasáž
043 Michal Witkowski, Chlípnice	096 Ernesto Santana, El Carnaval y los
Muertos
044 Jerzy Pilch, U strážného anděla	097 Kamil Bouška, Oheň po slavnosti
045 Emanuel Mandler, Poslední Branibor
a jiné příběhy	098 Karel Urianek, Beránek
046 František Kautman, Alternativy	099 Petr Měrka, Fantasmagorie televize
047 Giuseppe Culicchia, Kolo, kolo mlýnský	100 Fernando Vallejo, Madona zabijáků
048 Orhan Pamuk, Nový život	101 Viktor Špaček, Co drží Nizozemí
	102 Serhij Žadan, Big Mac
	103 Andrzej Bart, Továrna na mucholapky
	104 Krisztina Tóthová, Čarový kód
	105 Gertrude Steinová, Mluvit a naslouchat
	106 Pier Paolo Passolini, Zuřivý vzdor

- 107 Antologie současné polské poezie
108 Jean-Claude Izzo, Chourmo
109 Frédéric Beigbeder, Povídky psané pod vlivem extáze
110 Viola Fischerová, Hrana
111 Ahmel Echevarría, Días de Entrenamiento
112 Ondřej Horák, Mrtvá schránka
113 Michal Witkowski, Královna Barbara
114 Roland Barthes, Říše znaků
115 Martin Kubát, Čistka
116 Martha Acosta Alvarez, La periferia
117 Sławomir Mrożek, Ti, co mě nesou
118 Veronika Bendová, Nonstop Eufrat
119 Ivana Myšková, Nícení
120 Ondřej Buddeus, rorýsy
121 Petr Borkovec, Milostné básně
122 Roland Barthes o Rolandu Barthesovi
123 Cédric Demangeot, Slota
124 Jakub Řehák, Past na Brigitu
125 Jean-Philippe Toussaint, Koupelna
126 Guillermo Cabrera Infante, Tři truchliví tygři
127 tento chléb přezvykovat, psacími písmeny
128 Jana Šrámková, Zázemí
129 Jan Frolík, Útěcha z ornitologie
130 Martina Blažeková, Lom
131 Šest slovenských básníků
132 Juliana Sokolová, My house will have a roof/Můj dom bude mať strechu
133 Wanda Heinrichová, Jehla sestupuje
134 Frank Correa, Larga es la noche
135 Petr Borkovec, Herbář k čemusi horšímu
136 Ángel Santiesteban Prats, El verano en que Dios dormía
137 Kateřina Rudčenková, Chůze po dunách
138 Ondřej Lipár, Komponent
139 Samanta Schweblin, Ptáci v ústech
140 Alena Kotzmannová
141 Rafani
142 Petr Borkovec, Zlodějíček
- 143 Kristína Lánfková, Pomlčka v těle
144 Krisztina Tóthová, Akvárium
145 Sylwia Chutnik, Kapesní atlas žen
146 Álvaro Enrigue, Podchlazení
147 Abel Arcos, 9550: una posible interpretación del azul
148 Luboš Svoboda, Vypadáme, že máváme
149 Petr Maděra, Filtrační papíry
150 Lukáš Horák, Amensch
151 Kde i mrtví pochodují
152 Petr Král, Město je náš les
153 Alžběta Michalová, Zřetelně nevyprávíš
154 *nil*, úvod
155 Alda Merini, Nepřibližuj se ke mně, poezie
156 Miloslav Topinka, Probouzení
157 Ladislav Šerý, Nikdy nebylo líp
159 Pomlčky v těle
160 Petr Borkovec, Wernisch
161 Nicanor Parra, Jiné básně
162 Jurij Andruchovyč, Moskoviada
163 Adéla Knapová, Nemožnost nuly
164 Julio Jiménez, Un mundo tan blanco
165 Zuzana Lazarová, Železná košile
166 Nonardo Perea, Los amores ejemplares
167 Kamil Bouška, Hemisféry
168 Hroby v povětrí. Poezie Bukoviny
169 Bernard Noël, Výřezy z těla
170 Adéla Knapová, Slabikář
171 Robert Krumphanzl, Sen s výčítkami
172 Jakub Řehák, Dny plné usínání
173 Abel Fernández-Larrea, Shlemiel
174 Petr Borkovec, Lido di Dante
175 Petr Borkovec, Rozvláčná vyjádření radosti
176 Zuzana Fuksová, Cítím se jako Ulrike Meinhof
177 Kamil Bouška, Inventura
178 Miroslav Olšovský, Tahiti v hlavě
179 Alexej Cvetkov, Král utopenců
181 Tamás Jónás, Tatitatitati

Photo © Jana Plavec, 2017

Takže jsme zase tady, tentokrát pro změnu v prosinci, v Lidu di Dante, kde není jedinej pořádněj bar, moře je – jak říká moje žena – plný chorvatskejch odpadků, v bytě, co je špinavej a nedá se vytopit, a kde se za plážema nachází obrovský spálenišť, obrovský černý nic.

Rimini v zimě, s. 112

Photo © Jana Plavec, 2017

Takže jsme zase tady, tentokrát pro změnu v prosinci, v Lidu di Dante, kde není jedinej pořádknej bar, moře je – jak říká moje

Novinky

Sławomir Mrożek, Ti, co mě nesou

Zuzana Fuksová, Cítím se jako Ulrike Meinhof

Adéla Knapová, Nemožnost nuly

Guillermo Cabrera Infante, Tři truchliví tygři

Ladislav Šerý, Nikdy nebylo líp

Jurij Andruchovyč, Moskoviada

Petr Borkovec, Zlodějček

Álvaro Enrigue, Podchlazení

Krisztina Tóthová, Akvárium

Připravujeme

Gabrielle Wittkopová, Nekrofil

fra